

**Crna Gora
Ministarstvo turizma**

***INFORMACIJA O REALIZACIJI PLANA PRIPREME LJETNJE
TURISTIČKE SEZONE
2024. GODINE***

Podgorica, decembar 2024. godine

SADRŽAJ:

1. Uvod.....	3
2. Statistički pokazatelji ostvarenog turističkog prometa (kolektivni smještaj).....	4
3. Informacija o realizaciji ljetnje turističke sezone 2024.godine, na nivou institucija	7
3.1. Ministarstvo turizma.....	7
3.2. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore.....	12
3.3. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – Uprava za saobraćaj.....	14
3.4. Ministarstvo unutrašnjih poslova.....	15
3.5. Ministarstvo zdravlja.....	18
3.6. Privredna komora Crne Gore.....	18
3.7. Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....	18
3.8. Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.....	19
3.9. Turistička inspekcija.....	20
3.10. Aerodromi Crne Gore	20
3.11. Air Montenegro	22
3.12. JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“	23
3.13. Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.....	24
3.14. CEDIS.....	24
3.15. JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.....	27
3.16. JP za nacionalne parkove Crne Gore.....	28
3.17. Skijališta Crne Gore d.o.o.....	30
4. Informacija o realizaciji ljetnje turističke sezone 2024.godine, na nivou lokalnih samouprava.....	31
4.1. Primorski region (Ulcinj, Bar, Budva, Tivat, Kotor i Herceg Novi).....	31
4.2. Centralni region (Glavni grad Podgorica, Zeta, Prijestonica Cetinje, Danilovgrad i Nikšić).....	35
4.3. Sjeverni region (Žabljak, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Pljevlja, Berane, Plužine, Rožaje, Gusinje, Petnjica, Andrijevića, Šavnik i Plav).....	38
5. Zaključne napomene.....	45

1. UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 28. marta t.g., usvojila *Plan pripreme ljetnje turističke sezone 2024. godine (Plan)* i zadužila nadležne subjekte - nosioce aktivnosti da, u naznačenim rokovima realizuju iste i o stepenu njihove realizacije informišu tadašnje Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, u daljem tekstu (Ministarstvo).

Na osnovu dostavljenih izvještaja, Ministarstvo je izradilo Informaciju kojom se daje prikaz realizacije planiranih aktivnosti po nosiocima sa ciljem sagledavanja uspješnosti pripreme sezone, kao i rezultata njenog odvijanja.

Shodno izvještajima, dostavljenim od strane nadležnih institucija i opština, o stepenu realizacije aktivnosti koje su definisane Planom u odnosu na zadate rokove, iste se razvrstavaju u tri grupe:

- **realizovane aktivnosti** – sprovedene u roku;
- **nerealizovane aktivnosti** – realizacija nije počela ili kasni i
- **djelimično realizovane aktivnosti** – realizacija u završnoj fazi.

Informacija sadrži i pokazatelje turističkog prometa u kolektivnom smještaju, i to:

- broj turista i noćenja, za period januar – septembar 2024. godine,
- turistički promet za period prije, tokom i nakon ljetnje sezone,
- analizu emitivnih tržišta sa kojih je ostvarena najbolja posjećenost.

Takođe, prikazani su i finansijski efekti od turizma za prva tri kvartala t.g., koje je objavila Centralna banka Crne Gore, a odnose se na platni promet sa inostranstvom, odnosno prihode ostvarene od ino-turizma.

2. STATISTIČKI POKAZATELJ OSTVARENOG TURISTIČKOG PROMETA

Turistički promet u periodu januar – septembar 2024. godine

Turistički promet – domaći i strani turisti

Prema podacima Uprave za statistiku – MONSTAT u svim vidovima smještaja tokom prvih devet mjeseci 2024. godine registrovano je **2.297.279** turista (**1,06%** manje u odnosu na isti period prošle godine) koji su ostvarili **13.583.992** noćenja (**5,28%** manje u odnosu na isti period prošle godine). Upoređujući sa istim periodom 2019. godine, bilježi se smanjenje od **2,97%**, kada su u pitanju dolasci turista, kao i povećanje od **3,89%**, kada je riječ o realizovanim noćenjima (tabela 1).

Tabela 1

Januar – septembar 2024. godine (svi vidovi smještaja)

TURISTI/ NOĆENJA	2024.	2023.	2019.	index 24/23	index 24/19
Turisti	2.297.273	2.321.933	2.367.512	98,94	97,03
- domaći	130.674	137.559	108.357	94,99	120,60
- strani	2.166.599	2.184.374	2.259.155	99,19	95,90
Noćenja	13.853.992	14.626.861	13.335.821	94,72	103,89
domaći	514.215	517.344	441.341	99,40	116,51
- strani	13.339.777	14.109.517	12.894.480	94,54	103,45

Izvor: Uprava za statistiku – MONSTAT

U strukturi noćenja u svim vidovima smještaja, domaći turisti čine **3,7%**, a strani turisti **96,28%** ukupnog broja noćenja. Domaći turisti su ostvarili **514.215**, a strani **13.339.777** noćenja, što je za **0,6%** manje odnosno za **5,4%** manje u poređenju sa istim periodom prošle godine.

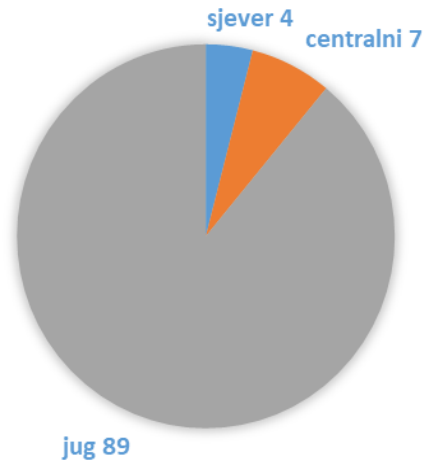
Ino – promet (noćenja turista)

U strukturi **ino-turista** – najviše noćenja tokom prvih devet mjeseci 2024. godine ostvarili su turisti iz **Srbije** (24,84%), **Rusije** (16,86%), **Bosne i Hercegovine** (8,97%), **Njemačke** (4,60%), **Turske** (4,45%), **Ukrajine** (4,27%), **Velike Britanije** (3,77%), **Poljske** (3,13%), **Kosova** (3,08%), **Francuske** (2,73%). Realizovani turistički inostrani promet predstavlja glavni izvor ostvarivanja prihoda od turizma, s obzirom na činjenicu da u prosjeku na godišnjem nivou inostrani gosti učestuju sa oko 90% u ukupnom broju noćenja.

Turistički promet (noćenja) po regijama

U strukturi noćenja po vrstama turističkih mjesta, tokom prvih devet mjeseci 2024. godine u svim vidovima smještaja, najviše noćenja ostvareno je na Primorju (**89%**), Centralnom regionu (**7%**) i Sjeveru (**4%**)

NOĆENJA PO REGIJAMA (% UČEŠĆE)

Prihodi u turizmu

Prihodi od turizma ostaju ključni za ekonomiju Crne Gore i nastavljaju da igraju centralnu ulogu u rastu bruto domaćeg proizvoda (BDP) zemlje. Shodno objavljenim podacima CBCG tokom III kvartala 2024. godine od sektora putovanja/turizma od inostranih turista prihodovano je **1,3** mlrd € (**1.311.669.000€**), što predstavlja ostvarenje od 96,36% u odnosu na prva tri kvartala 2023. godine (prihodovano **1.361.192.000€**) i rast od 29,04% u odnosu na devet mjeseci 2019. godine (prihodovano **1.016.472.000€**).

Turistički promet (noćenja po opštinama)

Budva	2.057.424
Herceg Novi	750.598
Bar	456.441
Ulcinj	408.134
Kotor	281.095
Podgorica	272.794
Tivat	202.372
Kolašin	63.357
Žabljak	41.588
Cetinje	26.182
Nikšić	25.157
Pljevlja	9.353
Berane	7.802
Bijelo Polje	6.226
Mojkovac	4.121

Danilovgrad	3.637
Rožaje	2.683

Najposjećenije opštine tokom prvih devet mjeseci bile su tradicionalno primorske opštine: **Budva, Herceg Novi, Bar i Ulcinj**. Zatim je po broju noćenja na petom mjestu **Kotor**, a potom **Glavni grad i Tivat**. Nakon **Kolašina i Žabljaka**, slijede **Cetinje i Nikšić**, pa ostale opštine na Sjeveru.

Ovi podaci ukazuju na značajan rast turističkog prometa u Glavnom gradu, što u krajnjem govori o unapređenju kvaliteta i diverzifikaciji turističke ponude u Podgorici, koja je u prethodnom periodu sa aspekta turizma bila prepoznata samo kao tranzitni grad između Primorja i Sjevera države. Istovremeno, podaci ukazuju i na potrebu intenzivnijeg razvijanja ponude na Sjeveru kako bi se povećao njihov udio u ukupnom prometu, zatim da bi se stvorili preduslovi za brži razvoj privrede u tom regionu, čime bi se u krajnjem doprinijelo i ravnomjernijem razvoju države kao jedinstvene turističke destinacije.

Turistički promet po broju turista (**april, maj i septembar**) i tokom glavne ljetnje sezone (**jun, jul, avgust**)

Turistički promet – broj turista

Slijedi prikaz turističkog kretanja u periodu predsezone i glavne sezone sa uporednim pokazateljima za 2023. i 2019. godinu. Prema zvaničnim podacima Uprave za statistiku – MONSTAT, Crnu Goru u svim vidovima smještaja u predsezoni (april – maj) posjetilo je **374.972** turista, što je za **5,01%** više u odnosu na prošlogodišnju, a bilježimo i povećanje od **26,06%** u odnosu na predsezonu rekordne 2019. godine. Kada je riječ o sezoni, evidentan je smanjen broj dolazaka turista. Naime, u sezoni (jun-jul-avgust) registrovano je **1.453.420** turista, što je za 1,05% manje u odnosu na prošlogodišnju sezonu, kao i smanjenje od 9,89% u odnosu na rekordnu sezonu 2019. godine U septembru t.g. registrovano je **276.655** turista, odnosno **0,35%** manje u odnosu na posmatrani mjesec prošle godine, kao i smanjenje od **4,77%** u odnosu na isti mjesec rekordne 2019.

TURISTI	2024.	2023.	2019.	index 24/23	index 24/19
predsezona (april - maj)	374.972	357.082	297.450	105,01	126,06
sezona (jun - avgust)	1.453.420	1.468.861	1.612.917	98,95	90,11
postsezona (septembar)	276.655	277.625	290.517	99,65	95,23

Turistički promet – broj noćenja

U svim vidovima smještaja u predsezoni ostvareno je **1.905.026** noćenja, odnosno **4,15%** manje u odnosu na prošlogodišnju, kao i povećanje od **56,77%** u poređenju sa predsezonom rekordne 2019. godine. Kada je riječ o glavnoj sezoni, realizovano je **8.977.097** noćenja, što je za **3,46%** manje u odnosu na prošlogodišnju sezonu, kao i smanjenje od **8,38%** u odnosu na rekordnu sezonu 2019. godine. U septembru 2023. godine realizovano

je **1.652.954** noćenja, odnosno **3,36%** manje u odnosu na isti mjesec prošle godine, a **1,41%** manje u odnosu na septembar 2019. godine.

NOĆENJA	2024.	2023.	2019.	index 24/23	index 24/19
predsezona (april - maj)	1.905.026	1.987.462	1.215.195	95,85	156,77
sezona (jun - avgust)	8.977.097	9.298.372	9.798.478	96,54	91,62
postsezona (septembar)	1.652.954	1.710.390	1.676.518	96,64	98,59

Izvor:Uprava za statistiku – MONSTAT

3. INFORMACIJA O REALIZACIJI LJETNJE TURISTIČKE SEZONE 2024. GODINE NA NIVOU INSTITUCIJA

3.1 MINISTARSTVO TURIZMA

Realizovane aktivnosti:

- **Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona** - Koordinacionim tijelom predsjedava ministar nadležan za poslove turizma. U fokusu rada ovog tijela je stvaranje preduslova za pripremu, kao i praćenje toka nesmetanog odvijanja turističkih sezona. Sjednice KT su planirane da se održavaju na mjesečnom nivou. Teme razgovora Sjednice koja je održana 07. oktobra su se odnosile na sumiranje rezultata ljetnje turističke sezone i na pripremu zimske turističke sezone 2024/25.g. Druga sjednica KT održana je 10.12.2024.g.,
- Shodno Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu na predlog tadašnjeg Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 4. jula 2024. godine donijela **Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2024.** godinu radi obezbeđivanja visokokvalitetnog turizma u skladu sa strateškim dokumentima. (Zaključak Vlade broj 08-330/24-3704/2 od 4. jula 2024. godine).
Imajući u vidu da se Program realizuje u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, Vlada je zadužila Ministarstvo i NTOCG da realizuju Program i objave javne pozive. Programom podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2024. godinu bile su definisane mjere koje će se realizovati, korisnici sredstava, uslovi za dodjelu sredstava, iznos sredstava, kriterijumi i postupak za dodjelu sredstava. Programom podsticajnih mjera se obogaćuje i unaprjeđuje kvalitet turističke ponude i bolja dostupnosti destinacije, uz poboljšanje marketing aktivnosti kako bi se privukli turisti sa novih emitivnih tržišta, a u pravcu generisanja većih prihoda u turizmu, produženja turističke sezone, povećanja stepena zauzetosti smještajnih kapaciteta, potrošnje i zaposlenosti.

Programom je realizovano pet mjera podrške i to:

Mjera I – **Podrška organizovanju manifestacija/festivala;**

Mjera 1 A - Oblast podrške za manifestacije čija ukupna predračunska vrijednost iznosi do 30.000,00 €. Podržano je 26 manifestacija/festivala sa ukupno 69.825,81€.

Mjera 1 B - Oblast podrške za manifestacije/festivale čija ukupna predračunska vrijednost iznosi iznad 30.000,00 € do 150.000€. Podržano 34 manifestacija/festivala sa ukupno 178.065,70€.

Mjera II - **Unaprjeđenje ponude i podizanje kvaliteta usluga u ruralnom turizmu.** Podržano je 32 seoskih domaćinstava sa ukupno 100.000,00€.

Mjera III –**Razvoj održivih turističkih proizvoda i usluga koji obogaćuju turističku ponudu u kulturnom, sportsko- rekreativnom i avanturističkom turizmu.** Podržano je 19 projekata sa ukupno 100.000,00€.

Mjera IV - **Podrška za razvoj MICE turizma;**

Mjera IV A - **Unapređenje kapaciteta za MICE turizam.** Podržana su 4 podnosioca zahtjeva sa ukupno 14.389,00 eur.

Mjera IV B – **Podrška u organizacija međunarodnih događaja u Crnoj Gori.** Podržano 6 projekata sa ukupno 60.000,00 eur

Mjera IV C – **Podrška u organizovanju studijskih posjeta organizatora.** Podržana su 4 projekata sa ukupno 15.000,00 eur

Mjera V - **Podrška za unapređenje organizovanih avionskih dolazaka putem zajedničke marketing kampanje sa turoperatorima.** Podržana je kompanija Jet2holidays Limited sa 50,000 eura za 2024. godinu i 2025. godinu za realizaciju zajedničke marketinške kampanje.

- **Saradnja sa međunarodnim organizacijama** – kontinuirana saradnja koja je ostvarena sa renomiranim institucijama i organizacijama iz oblasti turizma, utiče na bolje pozicioniranje Crne Gore na međunarodnom tržištu, kako u smislu promocije destinacije, tako i u smislu međunarodnog institucionalnog povezivanja i saradnje, od koje prije svega naša zemlja ima brojne benefite. U tom smislu treba istaći saradnju sa UNWTO (United Nations World Tourism Organization) i GSTC (Global Sustainable Tourism Council), ali i učešće na sastancima DG Grow – TAC (Tourism Advisory Committee) i T4T, te u aktivnostima Regionalnog savjeta za saradnju (RCC). Crnoj Gori je obezbijeden i grant od strane Svjetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija (UN Tourism), u iznosu od 100.000,00€, a riječ je o eksternoj konsultantskoj usluzi koju pruža AVIAREPS. Istraživanje se odnosi na prioriteta emitivna turistička tržišta (visokog potencijala).
- **U organizaciji Regionalnog savjeta za saradnju (RCC)**, u periodu od 24-25. oktobra 2024. godine u Crnoj Gori (Bar), održana je regionalna konferencija na temu „**Održiva budućnost – saradnja, komunikacija i povezanost u ruralnom i avanturističkom turizmu Zapadnog Balkana**“. Predstavnice Ministarstva uzele su učešća u uvodnom dijelu koji se odnosio na prezentacije o zemljama članicama RCC-a sa aspekta institucionalne i regulatorne politike u turizmu, statističkih podataka i uspostavljenih trendova u turističkom prometu, kao i razvojnih politika održivog razvoja sa primjerima pozitivnih praksi. Takođe, učestvovalo se i u panel diskusiji po pitanjima izazova u održivom razvoju i načinima njihovih prevazilaženja, zatim o sezonalnosti u poslovanju turističke privrede, razvoju destinacijskog menadžmenta i marketing aktivnostima. Osnovne poruke sa Konferencije odnosile su se na potrebu daljeg unapređenja regionalne saradnje, posebno u ruralnom i avanturističkom turizmu koji su, između ostalih, prepoznati kao nosiocima daljeg održivog razvoja turizma i smanjenja sezonalnosti u poslovanju turističke privrede.

- Predstavnice Ministarstva učestvovala su radu radionice pod nazivom “**Regeneration for the Region 2024 - Tourism Think Tank**”, koji je održan u Tivtu, u periodu od 27-29. novembra 2024. godine, u organizaciji HYVÄ Coaching & Consulting d.o.o. Uspostavljanje i održavanje mreže saradnje u oblasti održivog razvoja turizma na nacionalnom ali na regionalnom nivou, bila je osnovna tema rada ovog događaja. Predstavljeni su brojni primjeri pozitivnih iskustava sa akcentom na inovativna rešenja i potrebu za intenzivnijom primjenom novih, tehnoloških dostignuća u održivom razvoju turizma.
- U vezi sa saradnjom sa UN Tourism, tokom 2024. godine delegacija Ministarstva je učestvovala na sastanku **Komisije za Evropu** (april 2024, Tirana), kao i na obilježavanju Dana turizma (septembar 2024, Tbilisi). Tokom 2024. godine je finalizovano i istraživanje Aviareps, koje je kao tehničku podršku finansirao UN Tourism kroz grant, a koje se odnosi na destinaciono istraživanje za tržišta Njemačke, UK; Francuske, Austrije, Poljske, UAE i Skandinavije. Na poziv g. sekretara UN Tourism, Zuraba Pololikashviliya, i predsjedavajućeg EXPO Japan Izvršnog komiteta za turizam i Japanskog udruženja turističkih agenata (JATA) /septembar, Tokio/. Na poziv direktora za Regionalnog odjeljenja za Aziju i Pacifik UN Tourism, Hae-guk Hwang i predsjedavajućeg Državne agencije za turizam R. Azerbejdžan, ministar Simonida Kordić je govorila na prvom ministarskom sastanku o jačanju klimatskih akcija u turizmu u okviru COP29 /novembar, Baku/.
- **Aktivnosti u okviru regionalne makroregionalne Strategije za jadransko-jonsku regiju /EUSAIR/**, koje se odnose na učešće na dva godišnja sastanka strategije, na forumu, te na aktivnosti na izradi novog AP Strategije, ali i saradnju na flagship projektima i drugim povezanim inicijativama.
- Tokom godine su realizovane i aktivnosti pod **okriljem Poglavlja 20 - Preduzetništvo i industrijska politika**, kao i finalizacija završnog izvještaja za Poglavlje 20, u okviru kojeg je turizam, a kako je najavljeno, upravo Poglavlje 20 ce biti jedno od 4 poglavlja u pregovorima koja ce biti zatvorena u ovoj godini, sto smatramo velikim uspjehom.
- Takođe, u toku su **aktivnosti na usaglašavanju i finalizaciji bilateralnih sporazuma o saradnji sa Grčkom, Mađarskom, NR Kinom i Slovenijom**, a koji će poslužiti kao osnova za jačanje bilateralne saradnje u smislu realizacije zajedničkih projekata i inicijativa, a sto ce podstaci i bolju turisticku razmjenu i nove investicije u sektoru turizma i ugostiteljstva.
- U finalnoj fazi je i definisanje projekta o saradnji sa UNIDO pod nazivom "**Supporting the Transition to Tourism Industry 4.0 in Montenegro driven by digital technologies**" a koji se odnosi na digitalizaciju u funkciji turizma sa akcentom na kulturnu baštinu. Na bazi dosadašnje komunikacije, očekujemo da će ova saradnja biti formalizovana početkom 2025. godine.
- **Saradnja sa OECD-om kroz doprinos u izradi *Competitiveness in South East Europe: A Policy Outlook*** (Konkurentnost u Jugoistočnoj Evropi: izgled politika 2024 - dimenzija turističke politike). Odrađena je samoprocjena Vlade Crne Gore kroz kvalitativni i kvantitativni upitnik koji analizira 15 dimenzija politike kritične za konkurentne ekonomije. Ima za cilj da: strogo procijeni postavke politike i reforme vezane za konkurentnost u odnosu na međunarodnu dobru praksu; daje smernica za reformu i razvoj politike; stvara proces koji poboljšava kvalitet razvoja politike za konkurentnost; olakšava određivanje prioriteta vladinih i donatorskih aktivnosti u cilju podrške konkurentnosti.
OECD Trendovi i politike u turizmu 2024.
Dostavljanje odgovora na upitnik u cilju izrade vodeće publikacije OECD-a, Turistički trendovi i politike 2024. koja predstavlja međunarodnu referencu i mjerilo o tome koliko efikasno zemlje podržavaju

snažan, održiv i konkurentan turistički sektor. Izvještaj koji se objavljuje svake dvije godine analizira ključne reforme politike i upravljanja, ističe dobre prakse i bogat je izvor podataka i dokaza o turističkim trendovima i učinku politike.

Svrha upitnika o profilu politike svake zemlje je da: odredi kontekst turizma u privredi i izgleda za budućnost; istakne razvoj u turističkoj politici i upravljanju, uključujući podršku i transformaciju turističke privrede; predstavi pojednostavljenu organizacionu shemu/strukturu upravljanja; Pruži priliku da se u fokusu politike ilustruje velika reforma ili značajna nedavna/tekuća politika ili program. U okviru saradnje Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) u cilju izrade Četvrtog izvještaja o upravljanju životnom sredinom, Ministarstvo je učestvovalo u koordinaciji posjete međunarodnih eksperata i prikupilo informacije i dokumenta iz oblasti Poglavlja 11: Turizam i životna sredina koje se bavi procijenom uticaja turizma na životnu sredinu. Dodatno uzeto je učešće u svim relevantnim sastancima u cilju davanja adekvatnih informacija. Nakon dostavljanja nacrtu izvještaja Ministarstvo je dostavilo komentare na isti.

- Učešće na sastanku **Radne grupe za PA3 - Kultura, turizam i kontakti među ljudima u okviru EUSDR strategije za Dunavski region**, Danube participation danu i Godišnjem EUSDR forumu. MT ima status pridruženog partnera Ministarstvu turizma Republike Bugarske u koordinaciji aktivnosti u okviru PA3; Na sastanku Radne grupe se govorilo o realizovanim i aktivnostima u toku, te planiranim aktivnostima Radne grupe PA3 i svih partnera u predstojećem periodu, uloga Evropske komisije i DG GROW, te DSP (Danube Strategic Point). Na Konferenciji su prezentovane brojne inovacije u domenu turizma i kulturnog turizma, na primjerima brojnih projekata iz država članica Dunavske strategije.
- **Ruralni turizam** – Urađeni su Izvještaj o realizaciji Programa razvoja ruralnog turizma Crne Gore za 2023-2025. godine s Akcionim planom za 2023. godinu i Akcioni plan za 2024-2025. godine Programa razvoja ruralnog turizma Crne Gore za 2023-2025. godine; raspisan Javni poziv za podršku male vrijednosti za seoska domaćinstva kroz Program podsticajnih mjera u oblasti turizma u 2024. godini; unapređena aplikacija “Montenegro Village Explorer” u cilju bolje promocije registrovanih seoskih domaćinstava; Sprovođenje kampanje koja sada već prerasta u tradiciju, „Ruralno, održivo, domaćinski“, kroz objavljivanje nagradnog konkursa u četiri kategorije, i to: 1. Najbolje seosko domaćinstvo, 2. Najbolje seosko domaćinstvo na katunu, 3. Najbolja seoska domaćica i 4. Najbolji mladi seoski domaćin/Najbolja mlada seoska domaćica. Dodjela nagrada će biti organizovana u Beranama do kraja decembra mjeseca.
- Kontinuirana aktivnost na **izdavanju odobrenja za obavljanje** turističke i ugostiteljske djelatnosti kao i **odjela kategorije** za ugostiteljske objekte.
U Direkciji za pripremu predloga propisa iz oblasti turizma i ugostiteljstva i vođenje upravnih postupaka u periodu od 01.11.2023. godine do 14.10.2024. godine donijeto je **936** rješenja u prvostepenom upravnom postupku:
 - 401 rješenja o odobrenjima za rad ugostiteljskih objekata;
 - 55 rješenja i licenci o odobrenjima za rad turističkih agencija;
 - 250 rješenja o dodjeli kategorije za ugostiteljske objekte;
 - 79 rješenja i legitimacija za pružanje usluga turističkih vodiča;
 - 48 rješenja po zahtjevu stranaka za prestanak rada za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti;
 - 3 rješenja za pružanje usluga raftinga;
 - 1 rješenje o odobrenju za rad skijališta;
 - 26 rješenja o obustavljanju postupka;
 - 17 rješenja kojima se zahtjevi stranaka odbijaju;

- 8 uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija u okviru Direkcije;
 - 18 rješenja o ukidanju odobrenja za obavljanje djelatnosti turističkih agencija;
 - 2 predmeta ustupljena nadležnim organima na postupanje;
 - 2 rješenja o upisu lokalnih turističkih organizacija u Centralni turistički registar;
 - 24 rješenja o upisu turističkih zastupnika u Centralni turistički registar;
 - 2 rješenja kojima se odbijaju predlozi stranaka za poništavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti.
- U cilju unapređenja turističkog proizvoda i ponude, Ministarstvo je **Programom za podsticaj direktnih investicija u turizmu i ugostiteljstvu za 2023. godinu**, programskom linijom za nabavku opreme velike vrijednosti za turizam opredijelilo 1.500.000,00 €. Cilj je podrška mikro, malim i srednjim preduzećima koja vrše ulaganja u primarne ugostiteljske objekte za pružanje usluge smještaja i pripremanja hrane, pića i napitaka i to hotele i slične objekte (turističko naselje, motel, pansion, eco lodge i wild beauty resort). Dodijeljena sredstva za nabavku opreme velike vrijednosti su imala višestruki efekat za ljetnju turističku sezonu 2024. godine, s obzirom da su za 40 privrednih subjekata (hotela) koji su ispunili uslove, dodijeljena bespovratna sredstva. Maksimalni iznos podrške po korisniku je iznosio 100 hiljada eura.
 - **Žičara Lovćen-Kotor** je za ljetnju turističku sezonu 2024. godine stavljena u funkciju,
 - **Praćenje turističkog prometa** - Obrada raspoloživih podataka o ostvarenom turističkom prometu u kolektivnom smještaju (dolasci i noćenja turista po opštinama i po zemljama pripadnosti). Izvor podataka je zvanični obrađivač statistike Uprava za statistiku - Monstat. Takođe, praćenje prometa u turizmu vrši se na osnovu izvještaja koje dostavljaju Nacionalni parkovi Crne Gore, Aerodromi Crne Gore, kao i na osnovu Izvještaja NTOCG "stanje na dan". Tokom trajanja ljetnje turističke sezone, praćenje turističkog prometa se vršilo i na nedeljnom nivou na osnovu izvještaja sa graničnih prelaza koje dostavlja Uprava policije.
 - **Organizacija konferencije i edukativnih seminara u Crnoj Gori na temu sportskog i zdravstvenog turizma kroz projekat ARIST** - Projekat koji se sprovodi u vidu edukativnog, kulturno- inovativnog programa za osnove i srednjoškolce uzrasta 13-19 godina, na temu "Značaj fizičke aktivnosti, ishrane i rehabilitacije na psiho-fizičko zdravlje sportista i rekreativaca, potencijali za razvoj zdravstvenog turizma" (ARIST Projekat je započet na sjeveru Crne Gore u Mojkovcu, Kolašinu, Beranama i Pljevljima) . U pomenutim gradovima predavači su održali predavanja i interaktivne radionice na teme iz oblasti ishrane i suplementacije, rehabilitacije sportista i rekreativaca, prisustvo dopinga i fer play u sportu značaj određivanja BMI i psihoaktivnih supstanci u urinu, ukazivanje prve pomoći. O sportu i turizmu u službi razvoja zdravstvenog turizma govorili su predstavnici Ministarstva nadležnog za poslove turizma. Pored predavanja, učesnici su imali priliku da provedu vrijeme sa vrhunskim sportistima koji su podijelili svoja iskustva sa njima. Nastavak projekta je realizovan i u gradovima centralne i južne regije. Projekat je završen organizacijom konferencije sa međunarodnim učešćem na kojoj su predstavljeni rezultati i iskustva sprovedenih aktivnosti.
 - **Zdravstveni turizam** - Imajući u vidu da je Program razvoja zdravstvenog turizma Crne Gore s Akcionim planom 2021-2023. godine istekao, kroz izvještavanje i evaluaciju o realizaciji Programa za period 2021-2023. godine, sačinjene su i preporuke, na osnovu kojih su formulisane mjere iz oblasti zdravstvenog turizma i kao takve uvrštene u Akcioni plan Strategije razvoja turizma Crne Gore 2022-2025. godine, kao krovnog strateškog dokumenta.

Nerealizovane aktivnosti:

- **Turistička valorizacija atraktivnih prirodnih i kulturnih lokaliteta** – U planu je bila turistička valorizacija lokaliteta Grob Ahmeta i Pave u Bijelom Polju i vodopada Crnjak u opštini Šavnik.

Inicijalne aktivnosti su već sprovedene u prethodnom periodu. Planirano je bilo da Ministarstvo bude kofinansijer na realizaciji ovog projekta i da realizacija bude odrađena u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama Bijelog Polja i Šavnika. Napomena: Lokaliteti nisu valorizovani jer za vodopad Crnjak u Šavniku nije urađen geodetski elaborat koji je neophodan za dobijanje jednog dijela saglasnosti, što je bila obaveza Opštine Šavnik, dok je projekat valorizacije groba Ahmeta i Pave trebao biti kandidovan preko Programa podsticanih mjera za Mjeru III ali prijava nije podnijeta.

- **„Durmitorski prsten“**- projekat koji se odnosi na uređenje panoramskog puta “Durmitorski prsten” (uređenje parking mjesta, postavljanje mobilijara, postavljanje info tabli i dr). Napomena: Aktivnost nije realizovana iz razloga što nije bilo prijavljenih izvođača radova na raspisani tender. U planu je ponovno raspisivanje tendera do kraja t.g.
- **Unapređenje, uređenje i promocija planinarskih staza** - Planirane su bile aktivnosti na daljem unapređenju i uređenju planinarskih staza, te njihovoj boljoj promociji a od strane Radne grupe koju čine predstavnici ovog Ministarstva, Ministarstva sporta i mladih, Planinarskog saveza, NTO Crne Gore, JP Nacionalni parkovi Crne Gore, Gorske službe spašavanja i iskusni planinari, čijim radom je trebalo koordinirati ovo Ministarstvo. Aktivnosti na terenu je trebao realizovati Planinarski savez Crne Gore u saradnji sa planinarskim klubovima u svojstvu domaćina staza. Napomena: U 2024.godini, Ministarstvo turizma nezadovoljno realizacijom aktivnosti Planinarskog saveza za 2023. godinu, odlučilo je da istom ne uplati sredstva za tekuću godinu, što je i rezultiralo nerealizovanjem aktivnosti.
- **Odgovorni turizam – Sprovođenje projekta „Neka bude čisto“** – projekat je imao za cilj uklanjanje otpada, čišćenje, košenje i održavanje putnog pojasa uz magistralne i regionalne puteve u dužini od preko 1.300 km, a koji je trebao biti realizovan uz partnersku saradnju ovog Ministarstva, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, opština i javnih komunalnih preduzeća. Napomena: Aktivnost nije realizovana zbog nedostatka finansijskih sredstava.

3.2. NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE

Realizovane aktivnosti:

- Učešće na međunarodnoj berzi IBTM, za industriju kongresnog turizma u Barseloni,
- Studijska posjeta turoperatora iz Njemačke,
- Studijska grupa turoperatora iz Austrije,
- Učešće NTOCG na B2C sajmu The Swiss International Holiday Exhibition, u saradnji sa TO Kotor,
- Učešće na Svjetskoj turističkoj berzi World Travel Market u Londonu,
- Promotivnu kampanja NTOCG na kanalima BBC-ija,
- Posjeta 11 novinara britanskih medija,
- Studijska posjeta britanskog novinara,
- Učešće na međunarodnoj turističkoj berzi ITB Berlin – Njemačka,
- Učešće na događaju sa medijima, urednicima, influenserima IMM 2024 – Njemačka,
- Organizacija DRV/FVW Destinations Foruma – Njemačka,
- Istraživanje tržišta Njemačke Reiseanalyse – Njemačka,
- Učešće na sajmu Minhen – Njemačka,
- Učešće na specijalizovanom sajmu za planinarenje i biciklizam „Fahhrad und WanderRaisen” u Štutgartu – Njemačka,
- Organizacija studijske posjete novinara iz Njemačke,
- Realizacija digitalne marketinške kampanje – Austrija i Švajcarska,
- Učešće na poslovnoj radionici „New Deal Europe” u Londonu – Velika Britanija,
- Održavanje i unapređenje imidža destinacije – Velika Britanija,

- Predstavljanje gastro ponude na festivalu National Geographic Food– Velika Britanija,
- Saradnja sa vodećim britanskim medijima, influenserima, blogerima, fotografima i freelance novinarima– Velika Britanija,
- Marketinška kampanja u saradnji sa rezervacionim sistemom i zajedničke marketinške kampanje sa turoperatorima– Velika Britanija,
- Zajadničke marketinške kampanje sa turoperatorima– Velika Britanija,
- Učešće na sajmu IFTM Top Resa u Parizu – Francuska,
- Učešće na događaju za medije IMM TravMedia – Francuska,
- Organizacija vebinara – Francuska (realizacija u toku),
- Organizacija B2B događaja u Francuskoj (realizacija u toku),
- Promocija putem oglašavanja (online/offline) – Francuska (realizacija u toku),
- Studijska posjeta medija – Francuska,
- Kontinuirane PR aktivnosti i slanje tematskih newslettera, press releasea i saopštenje medijima – Francuska, Poljska, Baltičke zemlje,
- Organizacija događaja za predstavnike medija/B2B partnere - Poljska. U toku je realizacija.
- Promocija putem oglašavanja (online/offline) – Poljska,
- Učešće na sajmu turizma „Balttour” – Baltičke države,
- Organizacija B2B događaja ili vebinara u cilju uspostavljanja saradnje predstavnika turističke privrede dvije zemlje i aviokompanija – Baltičke države,
- Promocija putem oglašavanja (online/offline) – Mađarska,
- Studijska grupa turopetora i novinara iz Belgije,
- Studijska grupa iz Belgije,
- PR aktivnosti na tržištu Belgije,
- Učešće na sajmu turizma Travel Expo u Oslu - Norveška,
- Organizacija B2B radionice tokom sajma Holiday World u Pragu - Češka,
- Organizacija studijske posjete medija iz Češke u saradnji sa nacionalnom aviokompanijom Air Montenegro,
- Učešće na međunarodnoj berzi turizma FITUR u Madridu – Španija,
- Promocija putem oglašavanja – Kazahstan,
- Organizacija radionice – Azerbejdžan,
- Učešće na sajmu turizma „New York Travel Show” u Njujorku - SAD,
- PR aktivnosti – SAD,
- Učešće na sajmu turizma ITB China u Šangaju – Kina,
- Digitalna kampanja na društvenim mrežama Weibo i WeChat – Kina,
- Učešće na specijalizovanom sajmu Conventa u Ljubljani – MICE turizma,
- Učešće na specijalizovanom sajmu IMEX u Frankfurtu – MICE turizma,
- Članstvo u međunarodnim organizacijama (međunarodnom udruženju kongresa i konvencija (ICCA) i sprovođenje procesa sertifikacije - hoteli, agencije, LTO, specijalnih mjesta za organizaciju događaja i drugo – MICE turizma,
- Promocija putem oglašavanja – Zemlje regiona,
- Učešće na sajmu IFT Beograd – Srbija,
- Organizacija B2B događaja u Tirani – Albanija,
- Učešće na sajmovima i drugim događajima kod kojih su nosioci organizacije LTO-i – Slovenija, Hrvatska, BiH,
- Oglašavanje na portalima (PR tekstovi) – Crna Gora,
- Baner kampanja ljetnja turistička sezona u Crnoj Gori,
- Reportaže u štampanim medijima, snimanje događaja po Crnoj Gori i analiza zastupljenosti i promocije destinacije – Crna Gora,

- Organizacija 2 studijske posjete/događaja/dodjele nagrada za crnogorske novinare – Crna Gora. Realizacija u toku,
- Ponuda iz oblasti kulturnog turizma biće uključena u sve itinerere planiranih studijskih grupa i prezentovana na svim tržištima u okviru marketinških aktivnosti – Kulturni turizma,
- Ponuda iz oblasti ruralnog turizma biće uključena u sve itinerere planiranih studijskih grupa i prezentovana na svim tržištima u okviru marketinških aktivnosti – Ruralni turizma,
- Nastavak saradnje sa filmskim centrom Crne Gore – Filmski turizma,
- Ažuriranje zvaničnog web sajta NTO CG sa potrebnim informacijama, odnosno podizanje svijesti o procedurama za dobijanje vize i uslove koje Crna Gora nudi digitalnim nomadima – Digitalni nomadi. Realizacija u toku,
- Redovno održavanje sekcije na web portalu zvaničnog web sajta NTO CG sa potrebnim informacijama - Zdravstveni turizam. Aktivnost će biti realizovana kroz STAR IPA projekat koji je u početnoj fazi,
- Digitalni marketing putem globalnih platformi – Digitalni marketing,
- Izrada promotivnog filma – izrada promotivnog spota za realizaciju nove marketinške kampanje – Digitalni marketing,
- Angažovanje copy writera za 7 jezičkih verzija za pisanje tematskih story telling-a baziranih na personalizovanom sadržaju - www.montenegro.travel,
- Licenca instalacije modernog UGC softvera na web sajtu - www.montenegro.travel,
- Tehnički razvoj web sajta - www.montenegro.travel,
- Izrada promotivnog materijala,

Nerealizovane aktivnosti:

- Zajednička marketinška kampanja sa turoperatorima – Francuska,
- Marketinška kampanja u saradnji sa rezervacionim sistemom – Francuska,
- Posjeta specijalizovanih turoperatora za jedrenje Winter fam trip - Poljska. **Napomena:** aktivnost nije realizovana jer dostavljene ponude od strane “Avireps Poland” nisu cjenovno i kvalitetom liste turoperatora odgovarale potrebama NTOCG,
- Digitalna kampanja putem rezervacione platforme – Poljska,
- Dolazak TV ekipe i snimanje emisije – Poljska,
- Promocija putem oglašavanja – Baltičke države,
- Organizacija studijske posjete turoperatora u saradnji sa kompanijom Air Astana – Kazahstan,
- Organizacija događaja za predstavnike privrede u saradnji sa kompanijom Air Astana u Astani ili Almatiju – Kazahstan,
- Organizacija studijske grupe predstavnika medija -Kazahstan,
- Marketinške aktivnosti putem globalne digitalne platforme za rezervaciju putovanja – SAD.

3.3. MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA - UPRAVA ZA SAOBRAĆAJ

Realizovane aktivnosti:

- Rekonstrukcija magistralnog puta Jasenovo Polje – Vidrovan,
- Sanacija klizišta na magistralnim i regionalnim putevima,
- Rekonstrukcija mosta na Đurđevića Tari,
- Izgradnja zidova na regionalnom putu Dinoša – Cijevna Zatrijebačka,
- Izgradnja puta Čekanje – veza sa putem Cetinje – Čevo,
- Rekonstrukcija regionalnog puta Mateševo – Kolašin,
- Rekonstrukcija magistralnog puta M-5, Rožaje – Špiljani – granica sa R.Srbijom,
- Sanacija klizišta Donje Luge na regionalnom putu R-2 Berane-Andrijevića- Murino,
- Redovno održavanje magistralnih i regionalnih puteva,

- Investiciono presvlačenje asfaltnog kolovoza u Sekcijama Podgorica, Kotor, Nikšić, Pljevlja i Berane,
- Izgradnja puta Lubnice-Jezerine,
- Sanacija klizišta Gojakovići na regionalnom putu R-10 dionica Đurđevića Tara – Mojkovac,
- Rekonstrukcija regionalnog puta R1 Cetinje – Njeguši, II faza Bajička ulica.

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Izgradnja puta Cetinje – Čevo,
- Rekonstrukcija magistralnog puta Nikšić – Kuside,
- Izgradnja puta Mojkovac-Vragodo,
- Izgradnja bulevara Tivat-Jaz. Izvođač uveden u posao,
- Rekonstrukcija raskrsnice na ulazu u Plav na regionalnom putu R-2 Berane-Grnčar,
- Sanacija nestabilne kosine Sokolovina na regionalnom putu R-10 Đurđevića tara – Mojkovac,
- Rekonstrukcija regionalnog puta Bar-Kamenički most-Krute. (radovi u toku)
- Izgradnja bulevara Cetinjski semafori - Komanski most. Napomena: radovi na dionici dužine 1,02km su završeni. Nemogućnost izvođenja radova na preostaloj dionici dužine cca 700m u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 2- zona A“ zbog zabrane od strane mještana koji zahtijevaju izgradnju kružne raskrsnice sa omogućenim lijevim skretanjma, kao i zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa,

3.4. MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA – UPRAVA POLICIJE

Realizovane aktivnosti:

- Formiranje Štaba operativne akcije „Ljeto 2024“,
- Donošenje Plana mjera i aktivnosti UP za ljetnju turističku sezonu 2024.g.,
- Priprema Plana ispomoći OB u primorskim opštinama,
- Obezbjedenje finansijskih sredstava za potrebe smještaja, ishrane, terenskog dodatka, dnevnica i sl. tokom pružanja ispomoći u primorskim opštinama,
- Realizacija Plana mjera i aktivnosti UP za ljetnju turističku sezonu 2024. godine,
- Realizacija Plana ispomoći OB u primorskim opštinama,
- Realizacija Protokola o saradnji, u vidu razmjene i angažovanja 20 policijskih službenika shodno projektu “Sigurna turistička sezona“ iz drugih država i to: Srbije, Hrvatske, Albanije, Sjeverne Makedonije, Italije, Rumunije, Češke i Kosova,
- Obezbjedivanje dodatne kvote goriva za potrebe za sva vozila operativnog sastava Uprave policije kako bi se omogućilo efikasnije funkcionisanje i realizacija zadataka iz nadležnosti Uprave policije, za mjesec jun – septembar,

Sektor granične policije

Realizovane aktivnosti:

- Preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji za nesmetanu primjenu ovlašćenja radi sprječavanja prekograničnog kriminala, nezakonitih migracija, prijetnji po bezbjednost državne granice i odvrćanja lica od izbjegavanja provjera na graničnim prelazima,
- Preduzimanje adekvatnih mjera i radnji koje se vrše na graničnim prelazima prilikom namjeravanog ili neposredno nakon obavljenog prelaska državne granice u cilju kvalitetne kontrole zakonitog ulaska lica u Crnu Goru, odnosno izlaska iz Crne Gore, odnosno kontrole saobraćajnih sredstava i stvari koje lice nose sa sobom i/ili prevoze u saobraćajnom sredstvu,
- Preduzimanje neophodnih aktivnosti za sveobuhvatno sprovođenje utvrđenih procedura rada na poslovima graničnih provjera, na području graničnog prelaza, kako na prvoj tako i na drugoj liniji graničnih provjera, tokom vršenja osnovne i detaljne granične provjere kako na ulasku, tako i na

izlasku iz Crne Gore, kao i u primjeni posebnih pravila graničnih provjera određenih kategorija lica, sa posebnim osvrtom na provjere maloljetnih lica,

- Definisanje procedure za sprovođenje mjera i radnji odstupanja od režima graničnih provjera u slučaju izuzetnih i nepredviđenih okolnosti koje su dovele do toga da je saobraćaj takve jačine da vrijeme čekanja na graničnim prelazima bude što kraće
- Organizovanje sastanaka sa predstavnicima graničnih policija susjednih zemalja na centralnom i regionalnom nivou, radi usklađivanja zajedničkih aktivnosti na poslovima granične kontrole, a koje se tiču sprečavanja svih oblika prekograničnog kriminala, nezakonitih migracija i efikasnije razmjene informacija u skladu sa potpisanim sporazumima i protokolima, te rad zajedničkih patrola shodno potpisanim sporazumima i sprovođenju zajedničkih akcija,
- Sprovođenje procedura prelaska državne granice van graničnih prelaza, prevashodno na osnovu zahtjeva stranih državljana za održavanje turističkih i sportskih aktivnosti,
- Definisanje sprovođenja planskih aktivnosti od strane Zajedničkog operativnog tima(ZOT) u cilju implementacije Sporazuma o međusobnoj saradnji u oblastima sigurnosti i bezbjednosti pomorske plovidbe, integrisanog sistema kontrole, nadzora i zaštite mora i granične kontrole mora,
- Obezbijeđenje pravovremene saradnje, razmjene informacija i podataka sa Operativno komunikacionim centrom Uprave policije, svim državnim organima koji imaju nadležnost na granici, susjednim državama preko zajedničkih centara za policijsku saradnju, odnosno graničnim policijama EU i Agencijom za evropsku graničnu i obalsku stražu (FRONTEX-a)
 - Sačinjavanje plana sprovođenja kontrolnih obilazaka službenika granične policije po svim linijama rada, u cilju ostvarivanja uvida u rad granične policije i sprovođenje utvrđenih procedura rada,
 - Sprovođenje mjera za blagovremeno servisiranje svih prevoznih sredstava, tehničkih sredstva i opreme za nesmetano vršenje poslova granične kontrole,
 - Sprovođenje mjera za blagovremeno servisiranje svih agregata na graničnim prelazima i objektima granične policije i pravovremenu dopunu istih pogonskim gorivom, za nesmetan rad u sprovođenju granične kontrole u slučaju nestanka električne energije,
 - Aktivnosti na kontroli kretanja i boravka stranih državljana i sprječavanja i otkrivanja nezakonitih migracija. Pojačana kontrola mjesta gdje borave tražioci azila,
 - Sprovođenje aktivnosti u cilju efikasne i djelotvorne implementacije sporazuma o readmisiji sa susjednim zemljama, posebno sa R.Albanijom, u dijelu nadležnosti SGP policije,
 - Planski i sistematizovano sprovođenje pojačane kontrole kretanja i boravka stranaca kako samostalno tako i u saradnji sa nadležnim inspekcijским službama u cilju suzbijanja nezakonitih migracija i nezakonitog rada stranaca,
 - Redovna kontrola lokalnih turističkih organizacija sa posebnim osvrtom na zakonsku obavezu tačnog unosa podataka u RB 90, kao i JMBG-a ili PIB-a za davaoce smještaja prilikom prijave stranaca,
 - Održavanje zajedničkih radnih sastanaka u svim opštinama, sa predstavnicima lokalne samouprave–lokalni turistički inspektori, predstavnikom Uprave za inspekcijske poslove – Odsjek za turističku inspekciju i predstavnicima lokalne turističke organizacije, a sve u cilju sprovođenja zajedničkih aktivnosti - mjera na suzbijanju sive ekonomije u oblasti turizma,
 - Intenziviranje operativnog rada shodno analizi rizika, angažovanje vođe sektora na najfrekventnijim graničnim prelazima,

Sektor policije posebne namjene

Realizovane aktivnosti:

- Učešće u radu Štaba operativne akcije "Ljeto 2024",
- Priprema Plana mjera i aktivnosti SPPN za ljetnju turističku sezonu 2024. godine shodno zaključcima Štaba,
- Priprema plana ispomoći regionalnom centru bezbjednosti "Jug", shodno procjeni i definisanje pitanja vezano za smještaj, ishranu i prevoz policijskih službenika,
- Realizacija Plana mjera i aktivnosti za ljetnju turističku sezonu 2024. godine,
- Realizacija plana ispomoći Regionalnom centru bezbjednosti "Jug",
- Obezbjedenje uvećanje kvote goriva za jun-avgust 2024. godine za vozila koja će biti angažovana prilikom ispomoći CB i OB u primorskim opštinama Uvećanje kvote u skladu s obimom ispomoći (broj aktivnosti, angažovanih službenika i vozila).

Sektor za borbu protiv kriminala

Realizovane aktivnosti:

- Vršenje detaljne organizacione pripreme u cilju suzbijanja najtežih i najčešćih pojava oblika kriminala,
- Svakodnevno sprovođenje opservacija, kontrola i nadzora kretanja članova OKG i njima bliskih lica sa područja Crne Gore i regiona, sa ciljem sprečavanja inkriminisane djelatnosti. Svakodnevna razmjena informacija, u tom smislu, sa službenicima Sektora za borbu protiv kriminala u sjedištu,
- Svakodnevno održavanje radnih sastanaka i upoznavanje kompletnog operativnog sastava sa podacima i te podatke razmjenjivati sa službenicima SPON-a. Razmjena podataka sa drugim Regionalnim centrima,
- Vršenje opservacije i preduzimanje odgovarajuće operativno - taktičke mjere i radnje u objektima od bezbjednosnog rizika (stanovi, diskoteke, hotelske sobe, prostor festivala na otvorenom i sl.), shodno novodobijenim operativnim podacima i kvalitetnoj pripremi aktivnosti,
- U okviru preventivnih antiterorističkih aktivnosti, fokusiranje na kontradiverzionu zaštitu turističkih kapaciteta, radi sprečavanja ugrožavanja lične i imovinske sigurnosti lica koja su u tranzitu ili borave na našem području,
- Obilazak hotela i drugih ugostiteljskih objekata sa većom koncentracijom gostiju/stranaca i vršenje provjere, kroz aplikaciju RB90, sa ciljem utvrđivanja eventualnog boravka BIL i INO BIL na teritoriji svoje nadležnosti,
- Saradnja sa nadležnim institucijama, u cilju izvršenja preventivne kontrole protivpožarnih uređaja u objektima koji pružaju ugostiteljske usluge,
- Intenziviranje saradnje i razmjena informacija sa službenicima granične policije, službenicima carinskih ispostava, organima lokalne samouprave, drugim državnim organima i nevladinim sektorom, u cilju razmatranja dnevne problematike,
- U cilju suzbijanja imovinskog kriminaliteta (razbojništva, razbojničke krađe, teške krađe, krađe), posebna pažnja biće posvećena službama koje se bave distribucijom i poslovanjem sa gotovim novcem (banke, pošte, benzinske stanice, trgovine i dr.),
- Intenziviranje međunarodne policijske saradnje sa policijskim službama drugih država i međunarodnim policijskim organizacijama i institucijama, posebno sa partnerskim službama u regionu oko boravka njihovih državljana u Crnoj Gori,

3.5. MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Realizovane aktivnosti:

- Otvaranje epidemioloških službi,
- Otvaranje sezonskih ambulanti u turističkim centrima.

3.6. PRIVREDNA KOMORA

Realizovane aktivnosti:

- Organizovanje V sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Pripreme obalnog područja za ljetnju sezonu“,
- Organizovanje VI sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Aktivnosti i izazovi na pripremi ljetnje turističke sezone 2024. g.“,
- Organizovanje sastanka radne grupe za sprovođenje projekta „Pojednostavljenje procedura seoskog zapošljavanja u turizmu“,
- Organizovanje VII sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu “Suzbijanje sive ekonomije u turizmu“,
- Organizovanje VIII sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Status realizacije planiranih aktivnosti na pripremi ljetnje sezone“,
- Organizovanje IX sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Praćenje toka odvijanja ljetnje sezone“,
- Povezivanje turizma i poljoprivrede – Inkorporiranje tradicionalnih vrijednosti u savremenu turističku ponudu, koja doprinosi prepoznavanju Crne Gore kao zemlje sa specifičnom ponudom

3.7. ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE CRNE GORE

Realizovane aktivnosti:

- U cilju što bolje pripreme nezaposlenih lica i jačanja aktivnosti posredovanja za ljetnju turističku sezonu 2024. Zavod je realizovao usluge informisanja, motivisanja i evidentiranja zainteresovanosti nezaposlenih lica za zapošljavanje na poslovima sezonskog karaktera. Navedene aktivnosti sprovodile su se kroz individualne konsultacije, putem kojih su nezaposlena lica i ostali tražioci posla informisani o mogućnostima sezonskog zapošljavanja i prikupljale se informacije o zainteresovanosti za zapošljavanje na sezonskim poslovima.

U svim Područnim jedinicama realizovana su grupna informisanja i informativno-motivacioni seminari, kako bi se i taj način intezivirao proces pripreme i u što kraćem periodu informisao i motivisao veći broj nezaposlenih lica. Aktivnosti su realizovane po kreiranom programu jednodnevnog seminara “Motivisanje nezaposlenih lica za aktivnije traženje posla”, kao i prezentacije “Sezonsko zapošljavanje 2024”, na kojima se pružaju sve korisne informacije o ovom vidu zapošljavanja. U izvještajnom periodu mart-jul 2024. godine grupnom informisanju prisustvovalo je 2.533 nezaposlena lica sa evidencije nezaposlenih lica Zavoda, od kojih 1.179 žena, a motivacioni seminar je pohađalo 580 nezaposlenih lica, od kojih 418 žena.

Osim toga, savjetnici su usmjevali nezaposlena lica da posjećuju sajmove zapošljavanja i na taj način ostvare kontakt sa poslodavcima. U cilju unapređenja kvaliteta usluga, sačinjeno je i stručno uputstvo-smjernice, koje je za cilj imalo praćenje tehnologije rada kroz aplikativnu primjenu i ujednačenost rada u svim biroima, u procesima informisanja i motivisanja nezaposlenih lica za aktivnije traženje posla. Navedeni proces pripreme rezultirao je povećanim brojem posredovanja pri zapošljavanju na sezonskim poslovima.

- Mobilni timovi Zavoda za zapošljavanje su, kroz neposredni kontakt, prikupili kadrovske potrebe poslodavaca sa akcentom na poslodavce iz primorskih opština u kojima je najintenzivnije sezonsko zapošljavanje. Navedena aktivnost je realizovana sa ciljem da se, kroz monitoring kretanja na tržištu rada, utvrde potrebe za određenim profesijama, kompetencijama, struktura sezonskog zapošljavanja, te predstave poslodavcima programima koji se realizuju od strane Zavoda za zapošljavanje. Dobijeni

podaci su koristili Zavodu za kreiranje politika i mjera u cilju smanjenja nezaposlenosti i odgovora poslodavcima u dijelu obezbjeđivanja nedostajućeg kadra.

- U cilju promocije sezonskog zapošljavanja, Zavod je, u saradnji sa Studentskim parlamentom, realizovao sajmove sezonskog zapošljavanja u Podgorici i u Kotoru na kojima je učestvovao značajan broj respektabilnih poslodavaca većinom iz oblasti turizma i ugostiteljstva.

U cilju njegovanja dobre i kontinuirane saradnje sa udruženjima poslodavaca, predstavnici Zavoda za zapošljavanje su učestvovali na sastancima odbora Privredne komore na kojima su informisali članove istih, poslodavce, o kretanjima na tržištu rada i predstavili im programe i mjere koje realizuje u cilju smanjenja nezaposlenosti u Crnoj Gori. Takođe, u okviru projekta „Povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika u Jugoistočnoj Evropi“, koji je finansiran od strane GIZ-a (Njemačko društvo za međunarodnu saradnju), a u koordinaciji Ministarstva turizma i Privredne komore, Zavod je prepoznat i djeluje kao reprezentativni partner. U cilju poboljšanja dosadašnje prakse u vezi sa sezonskim zapošljavanjem u turizmu, kroz projekat se namjeravaju primijeniti najbolja iskustva stečena kroz sprovođenje sličnih projekata u regionu, prije svih unapređenje postojećih procedura i razvoj softvera za elektronsku registraciju sezonskih radnika. Održan je sastanak sa rukovodstvom Unije poslodavaca gdje su dogovoreni koraci u intenzivnijoj saradnji, razmjeni informacija i konkretnih potreba poslodavaca.

3.8. UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE - SEKTOR ZA BEZBJEDNOST HRANE

Realizovane aktivnosti:

- Sprovođenje obuke inspektora za hranu uključenih u pojačani nadzor u ljetnjoj turističkoj sezoni u cilju unaprjeđenja efektivnosti i ujednačenosti rada sa posebnim akcentom na postizanje ciljeva kontrole,
- Izrada pomoćnih alata za sprovođenje efikasnog nadzora: kontrolnih/ček lista; procedura za: vršenje inspekcijskog nadzora; izvještavanje o preduzetim mjerama po podnijetim inicijativama; operativnih procedura za postupanje u slučajevima prijave sumnje na trovanja hranom i saradnju sa epidemiološkim službama na centralnom nivou i na nivou područnih jedinica u turističkim opštinama; sprovođenje zajedničkog inspekcijskog nadzora sa drugim organima i institucijama, prema potrebi,
- Donošenje Akcionog plana za ljetnju turističku sezonu 2024. godine (predsezona i sezona)- lista objekata, sa definisanim predmetom kontrole, učestalost, tehnike i metode kontrole,
- Sprovođenje pojačanog fizičkog/laboratorijskog pregleda pošiljki hrane biljnog i životinjskog porijekla, hrane za životinje i predmeta i materijala koji dolaze u kontakt s hranom na graničnim inspekcijskim mjestima, carinarnicama i mjestima krajnjeg odredišta u skladu sa analizom rizika

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Izrada pojedinačnih planova kontrole objekata za hranu po opštinama –primorje/sjever,
- Pojačani inspekcijski nadzor u predsezoni, objekata za hranu koji obavljaju djelatnost poslovanja hranom tokom cijele godine (stalnih objekata), od strane inspektora sa mjestom rada u primorskim i sjevernim turističkim opštinama i mobilnih timova inspektora iz drugih opština,
- Pojačani inspekcijski nadzor u sezoni, objekata za hranu koji sezonski/privremeno obavljaju djelatnost poslovanja hranom od strane inspektora sa mjestom rada u primorskim i sjevernim turističkim opštinama i inspektora iz drugih opština i ad hoc nadzor većih stalnih objekata (hotela, odmarališta, restorana),

3.9. TURISTIČKA INSPEKCIJA

Realizovane aktivnosti:

- Kontrola ispunjenosti uslova za rad ugostiteljskih objekata za pružanje usluga smještaja, hrane i pića, shodno Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu; Kontrola ispunjenosti uslova za dodijeljenu kategoriju u

skladu sa Pravilnikom o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata; Kontrola upotrebe duvanskih proizvoda, u skladu sa Zakonom o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda,

- Kontrola ispunjenosti uslova u pogledu uređenosti, izgrađenosti i organizacije kupališta na moru, jezerima i rijekama, posjedovanje odgovarajućih odobrenja, organizacije spasilačke službe, postavljanje informacionih tabli i dr.,
- Kontrola plovnih objekata u dijelu posjedovanja neophodne dokumentacije i ispunjavanja uslova za prevoz putnika u komercijalne svrhe,
- Kontrola subjekata koji pružaju usluge raftinga u dijelu posjedovanja odobrenja za rad, izdavanja računa, spiska putnika, pisane saglasnosti roditelja za djecu mlađu od 18 godina, lice odgovorno za održavanje reda i bezbjednosti na rafting rutu; Kontrola subjekata koji gazduju prostorom na kome se nalazi rafting ruta u dijelu vođenja evidencije raftera i obezbjeđivanja reda na rafting rutu, kao i druge obaveze propisane Zakonom o raftingu,
- Kontrola poslovanja subjekata koji obavljaju turističko ugostiteljsku djelatnost sa aspekta zadovoljenja potreba potrošača; Postupanje po pritužbama korisnika usluga, utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja i preduzimanje mjera u cilju zaštite potrošača, shodno Zakonu o zaštiti potrošača.

3.10. AERODROMI CRNE GORE

Aktivnosti aerodroma Podgorica

Realizovani letovi:

- Avio saobraćaj- letovi: Air Serbia (Beograd) 3x dnevno, Turkish airlines (Istanbul) je svakodnevno saobraćao 2 ili 3x dnevno, Austrian Airlines (Beč) svakodnevni saobraćaj 2x dnevno,
- Kompanija Lot polish airlines je imao svakodnevne letove prema Varšavi, dok je određenim danima letjeo i 2x dnevno. Tokom ljetnje sezone 2024. g. kompanija Lot polish airlines je uvela još jednu destinaciju - Radom, koja je ujedno i nova destinacija na aerodromu Podgorica, prema kojoj se saobraćalo 1x nedeljno. Napomena: Nekoliko rotacija sa destinacijom Radom odradio je To Montenegro, pored redovnih 2x nedeljno LOT je imao i dodatne čarter letove za Varšavu,
- Prema destinaciji Almaty saobraćaj se odvijao 3x nedeljno, dok je prema destinaciji Nursultan 4x nedeljno,
- Avio prevoznik Aegean airlines je saobraćao na relaciji Atina – Podgorica 2x nedeljno,
- Kompanija Pegasus airlines nastavlja cjelogodišnji saobraćaj prema Istanbulu. Pegasus airlines je saobraćao na još dvije destinacije i to: Ankara 3x nedeljno i Izmir 3x nedeljno. Ovo su ujedno i dvije nove destinacije sa kojima je povezan Aerodrom Podgorica,
- Kompanija Tailwind airlines je saobraćala prema tržištu Turske od 2 do 4x nedeljno,
- Aviokompanija Transavia France je saobraćala prema Parizu 2x nedeljno,
- Kompanija Ryanair je saobraćala prema sledećim destinacijama: Gdanjsku, Briselu, Mančesteru, Vroclavu 2x nedeljno, Zagrebu 2,3x nedeljno, Londonu i Berlinu 3x nedeljno i Krakovu 5x nedeljno,
- Kompanija Wizz Air je saobraćala prema sledećim destinacijama: Dortmundu, Budimpešti, Memingenu, Katowice/Varšavi 3x nedeljno, Beču 3 - 4x nedeljno, Londonu 4x nedeljno, Milanu 2 - 4x nedeljno,
- Enter Air je saobraćao prema Poznanu 1x nedeljno (takođe 2 leta četvrtkom),
- Aviokompanija Smartwings najavila je letove prema tržištu Poljske - Katowice/Gdanjsk 1x nedeljno
- Kompanija Sun express je obavljala saobraćaj prema Izmiru (nova destinacija na APG uz Pegasus) 2x nedeljno, dok je prema kompanija Luminwings saobraćala prema destinaciji Lil 1x nedeljno,
- Seriju čarter letova realizovala je kompanija Luxwing (Napulj i Bari),

Nerealizovani letovi:

- Letovi aviokompanije Flynas prema destinaciji Rijad 3 do 4x nedeljno. Napomena: Aviokompanija je smatrala da je odluka o viznoj liberalizaciji donesena kasno, te nisu bili u mogućnosti da blagovremeno promovišu ove letove i obezbijede interesovanje turista, te se iz tog razloga odustalo od realizacije letova prema ovoj destinaciji.
- Saobraćaj kompanije Enter Air prema dvije destinacije u Poljskoj: Katowice 1x nedeljno, Varšavi 1x nedeljno,

AKTIVNOSTI AERODROMA TIVAT

Realizovani letovi:

- Air Serbia je prema Beogradu saobraćala svakodnevno, a tokom sezone i prema destinacijama Kraljevo i Niš 2x nedeljno,
- Turkish airlines je tokom ljetnje sezone saobraćao svakodnevno prema Istanbulu,
- Easy Jet je saobraćao prema Londonu (6xnedeljno), Mančesteru (4xnedeljno), Berlinu (3xnedeljno), Ženevi(3x nedeljno) i prema Bristolu, novoj destinaciji (2xnedeljno),

Air Baltic - Riga, 2x nedeljno

Austrian airlines- Beč, 4x nedeljno

Azerbaijan airlines- Baku,3x nedeljno

Edelweiss -Cirih , 2x nedeljno

Eurowings- Diseldorf 3x nedeljno, Berlin 1x nedeljno, Štutgart 4x nedeljno

Fly Dubai – Dubai, 4x nedeljno

Israir -Tel aviv (svakodnevno)

Jet2: London 2x nedeljno, Mančester 2x nedeljno i Birmingham 2x nedeljno koji je i nova destinacija na aerodromu Tivat

Luxair-Luksemburg, 2x nedeljno

Norwegian Shuttle- Oslo ,2x nedeljno

Norwegian International - Kopenhagen, Riga, Helsinki 2x nedeljno

Scandinavian Airlines System: Stokholm 5xnedeljno, Oslo 1x nedeljno, Kopenhagen 6x nedeljno

Transavia France - Pariz 3x nedeljno

Tui Belgium- Brisel, 2x nedeljno

El AL -Tel aviv, 3x nedeljno

Uab Avion Express- Vilnus, 3x nedeljno

Arkia izraeli -Tel Aviv, 2x nedeljno

Lot polish airlines – Varšava, 1x nedeljno

Lufthansa: Minhen i Frankfurt 1x nedeljno

Jazeera-Kuvajt, 2x nedeljno

Flyone Armenia -Jerevan, 3x nedeljno

Heston Airlines- Vilnus 2x nedeljno i Talin 4x nedeljno

Luxwing -Bari, 1x nedeljno

Nerealizovani let:

Uzbekistan -Taškent,2x nedeljno. Letovi su otkazani jer nije sprovedena vizna liberalizacija.

Napomena:

U uslovima neizvjesnosti po pitanju nosioca budućeg razvoja, menadžment je suočen sa realnim ograničenjem u planiranju i realizaciji sveobuhvatnog razvijanja odavno premašenih infrastrukturnih kapaciteta.

Iz tog ograničenja proizilazi i način postavljanja ciljeva. Ciljevi se delegiraju uzimajući u obzir prije svega operativne i infrastrukturne potrebe, uz procjenu upotrebne vrijednosti na srednji i dugi rok, sve kako bi se smanjio rizik od pogrešno usmjerenog investiranja.

Raspoloživi kapaciteti oba aerodroma su nedovoljni, što je bio i najveći problem sa aspekta kvaliteta pružene usluge kako putnicima, tako i avio-kompanijama. Planirane aktivnosti na kratak rok su upravo u cilju prevazilaženja navedenih problema.

Po značaju se izdvajaju dva osnovna cilja:

1. Nabavka specijalnog (glavnog, teškog) vatrogasnog vozila. Radi se o veoma značajnoj nabavci vrijednosti od oko 1 milion EUR. Aerodrom Tivat trenutno raspolaže sa dva teška vatrogasna vozila iz 2004.godine, i sa protokom vremena pojačava se rizik njihovog ispadanja iz operativne upotebe što povlači snižavanje vatrogasne kategorije aerodroma (direktan uticaj na broj i veličinu aviona koje aerodrom smije da opsluži).
2. Proširenje infrastrukturnih kapaciteta za:
 - TIV: poboljšanje uslova boravka putnika prekompozicijom terminala i eventualnom dogradnjom.
 - TGD: poboljšanje uslova boravka putnika proširenjem postojeće terminalne zgrade u sjevernom i južnom zahvatu. Uvodjenje dodatne linije KD kontrole uz prekompoziciju zone dolazaka, povećanje broja odlazećih gejtova i podizanje kvaliteta usluge u biznis salonu.

Navedeni ciljevi su mjerljivi, konkretni i u funkciji poboljšanja ukupnih uslova i kvaliteta usluge na oba aerodroma.

Tokom 2024. problem su predstavljala i kašnjenja u dostavljanju rezultata ANB provjere (uslov za airside angažman zaposlenih), što je direktno uticalo na proces angažovanja kako sezonske, tako i stalne radne snage. Na ovaj način se sužava baza za regrutaciju sezonske radne snage, slabi motivacija i produžava vrijeme uvođenja u proces rada novozaposlenih kadrova, otežava planiranje stalne radne snage, čime se ostvaruje negativan uticaj na ukupnu operativnu spremnost.

3.11. Air Montenegro

Realizovane aktivnosti:

Nabavka aviona u floti za ljetnju sezonu 2024.g:

- Angažovan je avion Airbus A320 sa 180 sjedišta, Hrvatske kompanije Trade Air,
- Angažovan je avion Embraer E190 sa 104 sjedišta, Ukrajinske kompanije WINDROSE,
- Aktivnosti na pripremi i početak rada prodajno/zemaljskog šaltera kompanije na Aerodromu Podgorica, koji će pružati usluge prodaje karata i drugih komercijalnih servisa, kao i naplate viška prtljaga i drugih zemaljskih servisa,
- Izbor i implementacija novog PSS, Passenger Service System (za usluge rezervacije i prodaje karata i drugih putničkih dokumenata)
- Obuka i zapošljavanje kabinskog osoblja (STW/STD) za saobraćaj na Wet Lease zakupljenim avionima, shodno opciji za tzv.Damp Lease, sa mješovitim posadama,
- Plansko održavanje i redovni servis aviona Embraer-195 iz registra kompanije, oznake 4O-AOA (strukturni 8-godišnji radovi) i oznake 4O-AOB („C1-check“ i „C2-Check“ i reparacija jednog motora,
- Ponovna aktivacija inflight magazina „Air Time“,
- Aktivnosti na unaprijeđenju rada nakon revizija Agencije za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore, EASA i IOSA.

- Učešće na sajmovima turizma, forumima, bilateralnim sastancima idr.

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Redovan saobraćaj ka 17 destinacija: Beograd, Ljubljana, Istanbul, Ciri, Rim, Frankfurt, Pariz, Nant, Lion, Prag, Brno, Bratislava, Kopenhagen, i novim linijama za: Izmir, Minhen, Ostrava i Baku. Napomena: Usled nedostatka tražnje odustalo se od realizacije letova za Minhen. Preostali redovni saobraćaj je realizovan u skladu sa planom.
- Čarter saobraćaj - serije letova (više destinacija u Njemačkoj, Francuskoj, baltičkim državama, Poljskoj, Tel Avivu i Jerevanu). Napomena: Eskalacija sukoba u Izraelu rezultirala je otkazivanjem svih letova za Izrael. To je za posledicu imalo izmjenu reda letenja za avion većih kapaciteta (A320-180 sjedišta) i otkazivanje serije letova iz Baltičkih zemalja. Preostali čarter saobraćaj je realizovan u skladu sa planom,

Nerealizovane aktivnosti:

- Nabavka aviona u formi Dry Lease višegodišnjeg zakupa/ ili Wet Lease zakupa za period sezone 1.jun 2024 -30.septembar 2024.g., kapaciteta cca 100 sjedišta. Napomena: Usled male ponude aviona željenog kapaciteta na tržištu i neizvjesnosti koje su nastale na Izraelskom tržištu odložen zakup za 2025.g.,
- Aktivnosti na pripremi i početak rada kompanijskog „Call Centra“, koji bi pružao usluge rezervacije i prodaje karata i drugih servisa na redovnim letovima kompanije.

3.12. REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE

Realizovane aktivnosti:

- Remont UV reaktora koji podrazumijeva nabavku i ugradnju novih UV lampi i ostalog materijala,
- Nabavka, isporuka i montaža harmonijskog filtera na frekventnom regulatoru na pumpnoj stanici Bolje sestre,
- Sanacija optičkih vlakana na PK Ćafe i kod odvojka Ulcinj komunalno,
- Raspisivanje tendera za hidromašinsko održavanje u iznosu do 100.000 eur i za elektro održavanje u iznosu od 100.000 eur, koji su definisani planom javnih nabavki za 2024.g.,
- Čišćenje vodozahvata uz angažman firme specijalizovane za podvodne radove, u cilju sprečavanja spoljnih uticaja na kvalitet vode koja se zahvata,
- Izgradnja pješčane ustave na rijeci Morači u Drugoj zoni sanitarne zaštite. Očekuje se da će njenom izgradnjom doći do povećanja izdašnosti izvorišta do 60l/s.,
- Izgradnja postrojenja za filtraciju vode kapaciteta 100 L/s. Napomena: realizacija u toku.

Nerealizovane aktivnosti:

- Nabavka, isporuka i ugradnja tiristorskih blokova u softstartere za pumpe u Reljićima.

3.13. ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE AD NIKŠIĆ

Realizovane aktivnosti:

- Remont TE Pljevlja
- Remont generatora G1 u HE Piva
- EPCG je za mjesec jun 2024. godine realizovala nabavku električne energije od 123,8 GWh vrijednosti od 8,74 milion €. (35% nabavke je ostvareno kratkoročno, dok je 65% je nabavljeno na dugoročnom nivou-prije početka mjeseca juna),

- EPCG je za mjesec jul 2024. godine realizovala nabavku električne energije od 137,3 GWh vrijednosti od 12,3 milion €. (44% nabavke je ostvareno kratkoročno, dok je 56% je nabavljeno na dugoročnom nivou-prije početka mjeseca jula),
- EPCG je za mjesec avgust 2024. godine realizovala nabavku električne energije od 126,3 GWh vrijednosti od 12,39 milion €. (12% nabavke je ostvareno kratkoročno, dok je 88% je nabavljeno na dugoročnom nivou-prije početka mjeseca avgusta),
- EPCG je za mjesec septembar 2024. godine realizovala nabavku električne energije od 69,2 GWh vrijednosti od 6 milion €. (17% nabavke je ostvareno kratkoročno, dok je 83% je nabavljeno na dugoročnom nivou-prije početka mjeseca septembra).

3.14. CEDIS

Region 4 (Ulcinj, Bar i Budva) i Region 5 (Kotor, Tivat i Herceg Novi)

Realizovane aktivnosti:

- Zamjena podzemnog kabla KNNM Ponta,
- Ugradnja SN bloka 3V+1T - MBTS 10/0.4kV Novo Naselje Risan,
- Ugradnja transformatora 100kVA, postolja VN osigurača i usponskih vodova - STS 10/0.4kV Lipci,
- Ugradnja transformatora 250kVA, postolja VN osigurača i usponskih vodova - STS 10/0.4kV Mokra Ploča,
- Zamjena stubova i SKS kabla - NNM MBTS 10/0.4kV Norveško naselje,
- Zamjena transformatora - MBTS 10/0.4kV Bazen , MBTS 10/0.4kV Meljine 1,
- Ugradnja transformatora 630kVA - MBTS 10/0.4kV Peani,
- Ugradnja podzemnog kabla i NKRO-a - NNM MBTS 10/0.4kV Servisna zona,
- Zamjena transformatora i NN bloka -MBTS 10/0.4kV Servisna zona, Baošići,
- Ugradnja SN bloka 3V+1T TS-O 10/0.4kV Rivijera,
- Obilazak i remont dalekovoda 35 kV TS: St.Bar-V.Pijesak ,V.Pijesak-Kodre-Grad, Vladimir-Ostros, Bar 110-Sutomore, Sutomore-Đurmani, Đurmani-Čanj, Buljarica -Virpazar110-Podgor, Virpazar110-Virpazar35, Buljarica -Čanj, Markovići-Miločer, Miločer-Buljarica, Markovići-Lazi-Poddubovica, Poddubovica-C.S Budva, Račica-Pržno, Pržno-Grbalj, Tivat110-Grbalj, H.Novi110-Topla, Topla-Igalo, H.Novi110-H.Novi I, H.Novi110-H.Novi II, H.N.110-Kumbor, Baošići-Bijela, Bijela-Morinj, Tivat110-Tivat35, Tunel Njeguši-Kotor, Kotor-Lovćen, Škaljari-Dobrota, Tivat110-Kotor, Risan-Morinj, Kodre 110-Vladimir, Ulcinj110-V.Plaža1, V.Plaža1-V.Plaža2, Kodre110-Grad,
- Čevo-Lastva - Plan zamjene provodnika (investicioni projekat),
- Revizija i remont opreme u postrojenju TS 35/10 kV: Herceg Novi, Baošići, Igalo, Topla, Kumbor, Bijela, Račica, Tivat, Pržno, Morinj, Klinci, Risan, Škaljari, Grbalj, Dobrota, Lazi, RP 35kV Lazi, Bečići, Rozino, Dubovica, Miločer, Buljarica, Petrovac, Čanj, Sutomore, R. Končar, Topolica, Popovići, Stari Bar, Veliki Pijesak, Virpazar, Ostros, Novi Ulcinj, Grad, V. Plaža 1, V. Plaža 2, Vladimir,
- TS Veliki Pijesak – zamjena malouljih sa vakuumskim prekidačima – 10 kV Dubrava, 10 kV Ponta,
- Revizija i remont opreme u postrojenju TS 35/0,4 kV: Sotonići, Brčeli 1, Brčeli 2, Bukovik, Herceg Novi,
- TS 110/35kV– revizija i remont opreme u 35 kV: Tivat, Lastva, Budva, Virpazar, Bar, Ulcinj,
- Ispitivanje relejne zaštite TS 35/10 kV: Sutomore, Rade Končar, Topolica, Veliki Pijesak, Ostros, Popovići, Virpazar, Rozino, Dubovica, Petrovac, Miločer, Bečići, Novi Ulcinj,
- Revizija i provjera selektivnosti relejne zaštite TS 35/10kV: Čanj, Stari Bar, Lazi, Velika Plaža 2, Velika Plaža 1, Grad, Vladimir, Buljarica, Risan, Veliki Pijesak, Ostros, Igalo, Kumbor,
- Redovno periodično ispitivanje transformatora TS 35/10 kV: Bijela, Tivat, Pržno, Morinj, Grbalj, Rozino, Dubovica, Buljarica, Čanj, Sutomore, Končar, Popovići, Novi Ulcinj, V. Plaža 1, Vladimir. Napomena: TS Bijela i TS Tivat 09-13.12.2024.g.,
- Revizija i remont AKU baterija i ispravljača TS 35/10 kV: V. Plaža 1, V. Plaža 2, Vladimir, Novi Ulcinj, Ulcinj Grad, Čanj, Sutomore, R. Končar, Topolica, Stari Bar, Veliki Pijesak, Ostros, Lazi, Dubovica,

- Miločer, Buljarica, Igalo, Topla, Kumbor, Baošić, Herceg Novi, Morinj, Bijela, Risan, Škaljari, Grbalj, Dobrota, Pržno, Škaljari,
- TS 35/10 kV Veliki Pijesak, Ostros, Risan rekonstrukcija AC-DC napajanja,
 - Tivat – 10 kV kablovi – Trasiranje za GIS,
 - Revizija instalacija uzemljenja i gromobrana TS 35/10 kV Grad Ulcinj, Velika plaža 1, Velika plaža 2, Novi Ulcinj, Vladimir, Topla, Baošići, Kumbor, Bijela,
 - TS 35/0,4 kV Vranjina 2 – revizija instalacija uzemljenja i gromobrana,
 - Popravke na instalacijama uzemljenja i gromobrana: TS 35/10 kV Čanj, Sutomore, Končar, Topolica, Stari Bar, Veliki Pijesak, Virpazar, Popovići, Ostros, Napomena: TS Stari Bar (9-13.12.2024),
 - Region 4 – revizija instalacija uzemljenja i gromobrana na TS 10/0,4kV,
 - Region 5 – revizija instalacija uzemljenja i gromobrana na TS,
 - Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV "Grupacija D" Ugradnja transformatora 630 kVA, BR,
 - Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV "Sozina" zamjena SN i NN bloka 630 kVA, BR,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kV Prekookeanska Grupa F, SN blok,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4 Grupacija D, Grupacija H, SN Blok,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV "S-60" Zamjena NN bloka 1000 kVA, BD,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kV Opština, Zgrade Solidarnosti,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kVMBTS GIK, LAMELA 33, O.Š. Maršal Tito, Stara Pošta,
 - Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV Nova Mahala IV, Dom Zdravlja, zamjena NN Bloka 630kVA, UL,
 - Zamjena transformatora 400kVA sa transformatorom 630kVAMBTS MELJINE 2 - II faza,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kV "Vila Margot"-zamjena TR,
 - Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV "Meljine 2" (TR i NN blok),
 - Zamjena transformatora i NN bloka u MBTS Servisna zona,
 - Rekonstrukcija STS Klinci (zamjena transformatora),
 - Izgradnja TS 10/0.4 kV "Marin Ploča " (ID 1515 i 2504),
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kV Bratstvo i Jedinstvo,
 - Rekonstrukcija ZTS 10/0,4 kV Crpna Stanica zamjena NN Bloka 630kVA, UL,
 - Rekonstrukcija NN bloka u MBTS Dječiji Vrtić Savina,
 - Rekonstrukcija DTS Bazen Igalo, zamjena trafoa novim snage 1000 kVA
 - Rekonstrukcija MBTS Sv. Stasije 2 (Zamjena NN postrojenja),
 - Rekonstrukcija MBTS 10/0,4kV "M. Peć 2" - zamjena TR- TV
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kVMBTS Vojvođanka, Sveti Ivan, Vinogradi, Trudbenik,
 - Rekonstrukcija 10 kV DV Žabljak - Borje – Vrela
 - Rekonstrukcija ZTS 10/0,4 kV "Zagradje" zamjena NN bloka 630 kVA, BR
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Stari Bar, NN blok, Južno more, SN blok, SN Blok, Kekec NN Blok,
 - Izgradnja NDTs 10/0,4 kV "Br. 34 - Nova", 630 kVA, DUP Ilino,
 - Ugradnja SN bloka u MBTS Vinogradi,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kVMBTS MEKSIKO,
 - Izgradnja DTS 10/0.4kV "Svinjišta" i uklapanje u VN i NN mrežu,
 - Rekonstrukcija TS Buljarica, zamjena TR 1000kVA, BD,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kV Autobuska Stanica,
 - Rekonstrukcija TS 10/0,4kVKodre,
 - Izgradnja podzemnog 0,4 kV kablovskog voda B3-NKRO Pekara Evropa,
 - Zamjena SN bloka u MBTS Pinješ 2,
 - Zamjena SN bloka u MBTS Pinješ 4 (Subašić),
 - Izgradnja NN mreže MBTS Zmijica 1 sa ugradnjom dva NKRO,
 - Zamjena TR u BTS 10/0,4kV 100kVA Brodogradilište novim TR 250kVA,
 - Rekonstrukcija MBTS Topovi, zamjena SN Bloka,

- Rekonstrukcija MBTS 10/0,4kV, 250kVA "Kumbor 3 - Kolektor" - povećanje snage na 630kVA - zamjena transformatora,
- Rekonstrukcija STS 10/0,4kV 50kVA "Vrbanj 3" - povećanje snage na 100kVA,
- Izgradnja TS "Mirac - Nova" sa priključnim 10kV vodom,
- Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV „Zrenjaninsko“ - zamjena SN bloka,
- Rekonstrukcija TS SP-90 (Zamjena SN i NN postrojenja),
- Rekonstrukcija STS Čikić, zamjena transformatora sa TS160kVA, KO,
- Rekonstrukcija STS Nalježići, zamjena transformatora sa TS160kVA, KO,
- Rekonstrukcija MBTS 10/0.4 kV "Gradiošnica" - zamjena SN bloka,
- Ugradnja drugog TR 630kVA i NN bloka u TS 10/0,4kV 630kVA Seljanovo A,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Gradiošnica" - NN blok, Tivat,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Dumidran"- trafo, "M. Peć 1"- NN blok, "M. Peć 2"- NN blok, Spomen Dom, Tivat,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Dumidran"- trafo, Tivat,
- Izgradnja NDS „Štojski bunar“ 630 kVA i uklapanje u SN mrežu, UL

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Zamjena stubova, ovjesne opreme i samonosivog kablovskog snopa NNM Bijelo Brdo, NNM Štojski bunar, NNM Agroulcinj, NNM Bentonit 2,
- Rekonstrukcija TS 10/0,4kV "Pod Kuk" - zamjena TR- TV,
- Rekonstrukcija TS Sv. Vrača 1, zamjena SN Bloka i transformatora, KO,

Nerealizovane aktivnosti:

- Ugradnja NKRO sa četiri polja i 200m kabela PPOO 4x240 mm² -NNM Seljanovo A. Tenderski postupak za građevinske radove nije okončan,
- Ugradnja NN bloka - MBTS 10/0.4kV Sv. Matija. Trenutno nije moguće isključiti bolnički objekat,
- Zamjena 12 kom drvenih, jedan betonski i jedan čelično-rešetkasti stub -10 kv DV Gornja Lastva. Tenderski postupak za građevinske radove nije okončan,
- Ugradnja NKRO-6, drvenih i betonskih stubova, SKS vodova - NNM Kavač Kula. Tenderski postupak za građevinske radove nije okončan,
- Zamjena NN bloka u MBTS "Prvoborac Bijela". U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija TS 10/0,4kV "Soliteri" - zamjena TR- TV, Okončana nabavka materijala. Aktivnosti odložene do kraja ljetnje turističke sezone.
- Rekonstrukcija TS Topliš, SN blok, Realizacija investicije neizvjesna, zbog problema sa nabavkom nestandardnog SN bloka,
- Rekonstrukcija MBTS 10/0,4 kV "Pinješ II" zamjena transformatora 2x1000 kVA i 2xNN Bloka, UL,
- Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV "Crpna stanica" Zamjena transformatora 630 kVA, UL. U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija NN bloka u MBTS Đenović 1 – Đorđević, U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija MBTS 10/0.4 kV Đenovići 1 - zamjena TR i NN bloka. U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija MBTS KRAŠIĆI 2/2 - dodatni NN blok i zamjena transformatora. U toku nabavka materijala. Aktivnosti odložene do kraja ljetnje turističke sezone.
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Krašići II/1"- NN blok i trafo, Tivat. Okončana nabavka materijala. U toku su pripremne aktivnosti za izvođenje radova. Aktivnosti odložene do kraja ljetnje turističke sezone.
- Rekonstrukcija MBTS 10/0.4 kV "Tomičići"- NN blok i trafo, Tivat. Okončana nabavka materijala. Aktivnosti odložene do kraja ljetnje turističke sezone.
- Zamjena transformatora 630kVA sa transformatorom 1000kVA MBTS Crveni krst Baošić. U toku su pripremne aktivnosti.

- Rekonstrukcija TS 10/0,4kV Robna Kuća. U toku su pripremne aktivnosti,
- Zamjena transformatora 400kVA sa transformatorom 630kVA BTS JOK Megdan - II faza. U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija DTS Bazen - zamjena NN bloka. Okončana nabavka materijala. U toku su pripremne aktivnosti za izvođenje radova.
- Rekonstrukcija trafostanice MBTS Sremska Mitrovica 2 zamjena nn bloka i transformatora novim snage 1000kVA. U toku su pripremne aktivnosti.
- Rekonstrukcija TS Rivijera, zamjena SN Bloka, KO. Okončana nabavka materijala. U toku su pripremne aktivnosti za izvođenje radova,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "M. Peć 1"- NN blok, Tivat,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "M. Peć 2"- NN blok, Tivat,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Mažina Nova"- zamjena transformatora 630 kVA. Okončana nabavka materijala. U toku pripreme za izvođenje radova.
- Rekonstrukcija MBTS Sv. Matija (Zamjena NN postrojenja), NN blok nabavljen, u toku su pripreme za ugradnju,
- Rekonstrukcija TS 10/0.4 kV "Mažina"- NN blok, Tivat. Okončana nabavka materijala. U toku pripreme za izvođenje radova.

3.15. JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Realizovane aktivnosti:

- Održavanje obalne infrastrukture u svim primorskim opštinama zone morskog dobra,
- Nabavka i postavljanje mobilijara,
- Izvođenje radova na uređenju Parka ispod Pošte-II Faza, Opština Budva,
- Uređenje mikro ambijentalne cjeline i hortikulturno uređenje,
- Rekonstrukcija/sanacija javne rasvjete u Opštini Budva,
- Kontrola terena radi evidencije oštećenja i praćenje radova na sanacijama i održavanju zone morskog dobra,
- Kontrola komunalne uređenosti prostora (čistoća, stanje hortikulture, funkcionisanje rasvete) u cilju konstatacije stanja uređenja javnih površina u zoni morskog dobra u skladu sa ugovorima Javnog preduzeća sa Komunalnim preduzećima o vršenju usluga,
- Zajedničke aktivnosti vezane za inspekcijski nadzor sa nadležnim inspekcijskim službama,
- Učešće službenika Službe za kontrolu u aktivnostima na uvođenju u posjed novih korisnika nakon završetka tenderskih postupaka,
- Vanredno čišćenje prostora u smislu uklanjanja komunalnog nereda i objekata u zoni morskog dobra
- Kontrola prostora sa opštinskim službama (Komunalna preduzeća, Komunalna policija i inspekcija, sekretarijati lokalnih samouprava),
- Kontrola kupališta u dijelu ispunjavanja uslova shodno ugovorenim obavezama i izdatima Uslovima za uređenje kupališta,
- Kontrola privremenih objekata i objekata obalne infrastrukture u dijelu poštovanja Ugovorenih obavezama i izdatih Urbanističko-tehničkih uslova,
- Priprema ugovora o korišćenju morskog dobra,
- Učestvovanje u upravnim sporovima koji se odnose na sprovedene upravne postupke po javnim pozivima za davanje na korišćenje djelova morskog dobra,
- U saradnji sa Službom kontrole, praćenje poštovanja ugovornih obaveza od strane korisnika ustupljenih lokacija, te korišćenje pravnih mehanizama u cilju sankcionisanja kršenja ugovornih obaveza,

- Izrada Nautičkog plana za pristanište i privezište ispod aerodroma u Kukoljini, Opština Tivat,
- Nabavka i postavljanje bove za privez plovnih objekata u Kukoljini, Opština Tivat,
- Nadogradnja postojeće baze podataka o zaštićenim područjima u zoni morskog dobra,
- Obuka i licenciranje spasilaca u saradnji sa Crvenim Krstom Crne Gore,
- Učešće u realizaciji Programa Plava zastavica za sezonu 2024. godinu u saradnji sa NVO "Ecom" i korisnicima (zakupcima kupališta),
- Priprema i opremanje plovila za potrebe kontrole zaštićenih područja,
- Izrada edukativnog i promo materijala o zaštićenim područjima u zoni morskog dobra i njihovim vrijednostima,
- Program praćenja kvaliteta morske vode za kupanje na javnim kupalištima u sezoni,
- Održavanje, nabavka i postavljanje kupališne opreme,
- Kontrola zaštićenih područja u zoni morskog dobra,
- Nabavka materijala za promociju ljetnje sezone 2024.godine,
- Brošura u digitalnom i štampanom izdanju,
- Učešće na domaćim i međunarodnim sajmovima u svrhu promocije Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore,
- Popravke, servisi, remont i dokovanja trajekata,
- **Djelimično realizovane aktivnosti:**
- Izrada i održavanje mobilne aplikacije o morskim zaštićenim područjima,
- **Nerealizovane aktivnosti:**
- Priprema javnih poziva za lokacije predviđene Atlasom crnogorskih plaža i kupališta i Programom privremenih objekata u zoni morskog dobra.

3.16. JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

NP Durmitor

- Formiranje nove edukativne i tematske staze, u saradnji sa Planinarskim savezom Crne Gore,

NP Lovćen

- Promocija turističke ponude,

NP Biogradska gora

- Unapređenje dječijeg igrališta,
- Unapređenje turističke ponude kajakarenja i vožnja drvenim čamcima po Biogradskom jezeru,
- Razvijanje novog turističkog proizvoda staza za boso hodanje,
- Izradnja kontrolno-naplatnog punkta na Vranjaku i u Suvodolu

NP Skadarsko jezero:

- Unapređenje turističke ponude kajakarenja,
- Unapređenje staze za sportsko-rekreativni ribolov,
- Kreiranje programa za obilježavanje „Dana evropske baštine“,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

NP Durmitor

- Uređenje vidikovaca,
- Izgradnja infrastrukture za posmatranje divljih životinja,
- Uređenje najposjećenijih speleoloških objekata u Parku,
- Posmatranje divljih životinja,

NP Lovćen

- Izgradnja i uređenje novog Centra za posjetioce na Ivanovim koritima,
- Uređenje kamp mjesta i renoviranje bungalova,

NP Biogradska gora

- Adaptacija Centra za posjetioce na obali Biogradskog jezera,
- Rekonstruisanje i uređenje objekta mrijestilišta na obali Biogradskog jezera,

NP Prokletije

- Izradnja infrastrukture za posmatranje ptica (idejno rešenje),
- Izradnja infrastrukture za posmatranje životinja (idejno rešenje),
- Izgradnja vidikovca na lokacijama: Kofiljača, Horolac, Vezirova brada, Bogičevića,
- Unaprijeđenje postojećeg Centra za posjetioce u Gusinju novim sadržajima,

NP Skadarsko jezero:

- Unapređenje infrastrukture za krstarenje,
- Uređenje vidikovaca,
- Izgradnja infrastrukture za Mobil Home (izrada idejnog rješenja),

Djelimično realizovane aktivnosti/manifestacije:

NP Durmitor

- Rekonstruisanje Centra za posjetioce u Upravnoj zgradi,

NP Lovćen

- Uređenje vidikovca Kuk i Kraljevo počivalo,

NP Biogradska gora

- Unapređenje turističkog proizvoda posmatranje medvjeda,
- Održavanje i po potrebi zamijena dotrajalog odmorišnog mobilijara,
- Unaprijeđenje turističke ponude sportski ribolov i „fly fishing“,
- Uređenje vidikovca Bendovac,

NP Skadarsko jezero:

- Unapređenje Expo prostora na Vranjini. Izradnja skulpture karakterističnih životinja Parka,

Aktivnosti čija je realizacija planirana na nivou svih nacionalnih parkova su:

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Unaprijeđenje biciklističkih staza u saradnji sa Biciklističkim savezom,
- U saradnji sa TO obilježavanje značajnih ekoloških datuma,
- Prikupljanje foto i video materijala,
- Organizovanje tematskih izložbi povodom značajnih datuma,
- Organizovanje manifestacija i učestvovanje na sajmovima, izložbama i kulturno-umjetničkim programima koji se oslanjaju na etnografsko nasljeđe,
- Izrada promotivnog i propagandnog materijala,
- Sprovođenje PR kampanje,
- Organizovanje manifestacija i događaja,
- Unaprijeđenje postojećeg sistema informativnih tabli i smjerokaza,
- Unapređenje pješačke staze u saradnji sa Planinarskim savezom,
- Analiziranje strukture, mišljenja, potreba i očekivanja posjetilaca,
- Izgradnja mehanizma koji će doprinijeti da se smanji efekat vidljivosti posjetilaca u određenim područjima („leave no trace“ principi),
- Pružanje podrške lokalnom stanovništvu za razvoj ponuda zasnovanih na tradicionalnim oblicima, u skladu sa održivim principima,

- Pružanje podrške lokalnom stanovništvu da svoje proizvode plasiraju na manifestacijama i sajmovima koje organizuje JPNPCG,
- Prikupljanje foto i video materijala,
- Učestvovanje na turističkim sajmovima,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Izrada odmorišta za pješake i bicikliste,
- Uređenje glavnog ulaza u Park,
- Izrada infrastrukture za posmatranje ptica,

Djelimično realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Osmišljavanje i sprovođenje ciljanih interpretativnih programa obilaska Parka,
- Izgradnja kontrolno-naplatnih punktova,
- Održavanje i unaprijeđenje postojećih edukativnih i tematskih staza u saradnji sa Planinarskim savezom Crne Gore,
- Postavljanje i dopuna najavne, glavne i informativne table ka i u Parku,
- Prilagođavanje glavne atrakcije u Parku (učiniti ih dostupnim) za posjete osoba sa invaliditetom,
- Razvijanje programa obilaska Parka (bazirane na prirodnim i kulturnim vrijednostima) za različite ciljne grupe,
- Uspostavljanje geografskog sertifikata porijekla za lokalne proizvode

3.17. SKIJALIŠTA CRNE GORE

Realizovane aktivnosti:

- Školski dan na planini,
- Brdska auto trka,
- Ljetnji tango kamp,
- Bjelasica Ultra Trail,
- KORIFEJ – Predstava,
- Umjetničke izložbe/radionice,
- Književne večeri,
- Edukativne radionice,
- Hajking/bajking/pješačke ture,
- DJ manifestacije,
- Kajting,
- Sportske manifestacije (Teqball/3x3),
- Agencijske ture,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Sonrisa plesni dan,
- Biciklističke trke/takmičenja,
- Pazarni dan,

Nerealizovane aktivnosti:

- Veliki koncert,
- Open Cinema,
- Izložba oldtimer-a,
- Bob na šinama,

4. INFORMACIJA O REALIZACIJI LJETNJE SEZONE 2024.GOD., NA NIVOU LOKALNIH SAMOUPRAVA

4.1.PRIMORSKI REGION

➤ **OPŠTINA ULCINJ**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Učešće na Međunarodnim specijalizovanim sajmovima za aktivni turizam u Štutgartu i Minhenu,
- Učešće na Međunarodnom Sajamu turizma IFT u Beogradu, Banja Luci, Prištini,
- Učešće na Međunarodnom sajamu turizma "Sarajevski festival" koji se održao u Sarajevu,
- Organizovanje manifestacije «Svi za Turizam»,
- Organizovanje "Maj fest"- tradicionalne manifestacije sa kojom se simbolično otvara ljetnja sezona,
- Organizacija koncerata regionalnih estradnih umjetnika,
- Organizovanje Manifestacija povodom Dana opštine.

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Organizovanje Praznika mora 2024 "Jedan novi život se rađa" - U okviru manifestacije Svi za turizam, Legenda o Ženskoj plaži,
- Organizacija "Teqball Turnir"-a, kao i drugih sportskih i turnira,

➤ **OPŠTINA BAR**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Sastanak Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje turističke sezone,
- Otvaranje Turističko informativnih biroa,
- Organizovanje i finansiranje manifestacija,
- Poboljšanje uslova boravka u ruralnom području,
- Ulaganja u turističku infrastrukturu,
- Digitalni marketing,
- Realizacija promotivne kampanje na tržištu Republike Srbije i Bosne i Hercegovine,
- Organizacija novinarskih putovanja i putovanja predstavnika turoperatora,
- Sajmovi, prezentacije i ostali nastupi,
- Redizajn i izrada turističke karte Bara,
- Reprint turističke karte za pješačenje, tzv. Hiking,
- Reprint mape panoramske rute,
- Redizajn i izrada opšteg destinacijskog kataloga,
- Izrada nove brošure za kanjoning,
- Izrada elektronske aplikacije za aktivni odmor,
- Izrada promotivnog materijala/brošura o Ostrosu,
- Izrada brošure nematerijalne kulturne baštine opštine Bar,
- Izrada majica, hemijski, upaljača, balona, kesa i drugog promotivnog materijala,
- Monitoring broja gostiju na dan,
- Anketiranje turista,
- Analiza pres kliping materijala,
- Edukacija – projekat organizovanja radionica sa turističkom privredom,
- Svjetski dan planete Zemlje – 22. april,
- Suzbijanje sive ekonomije,

- Izrada aplikacije za elektronsku prijavu gostiju i naplata boravišne takse,
- Održavanje čistoće, održavanje zelenila, javne rasvjete i opštinskih puteva,
- Svjetski dan planete Zemlje,
- Festival „Barski ljetopis“ 2024.g.,
- Manifestacija „U ime Crvene košulje“
- Dani kulturne baštine,
- Art weekend,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- „Pohod u planine“ i promocija zdravih stilova života,
- „Za još ljepši grad“,
- Izrada nove monografije opštine Bar,
- Redizajn i izrada kataloga smještaja,
- Izrada brošure gastro ponude,
- Istorijski klipng – video promocija istorijske baštine Bara,
- Svjetski dan turizma – 27. septembar,
- Stručna pomoć pri formiranju/unapređenju udruženja hotelijera, privatnog smještaja i turističkih agencija,
- Slikarska likovna kolnija „Creative hub 2024“

➤ OPŠTINA BUDVA

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Suzbijanje sive ekonomije,
- „Od Uskrsa do Vaskrsa“,
- „Međunardoni karneval“,
- „Jadranski festival igre“,
- „Dan državnosti i Dan TO Budva“,
- „Petrovačka noć“,
- „Dan širuna“,
- „Petrovačka lignja“,

Podrška drugim projektima :

- Montenegro sun regge festival;
- Jazz festival, Petrovac;
- Fešta od ruštula,
- Književni festival „Ćirilicom“;
- Triatlon/akvatlon;
- Koncert gradske muzike;
- Rad turističko-informativnog biroa: pružanje informacija turistima i dijeljenje promotivnog materijala, prijava boravka turista, naplata boravišne takse od fizičkih lica, naplata izletničke i boravišne takse za plovne objekte nautičkog turizma, anketiranje turista – istraživanje gostiju,
- Promocija i marketing turističke destinacije: PR i promotivne kampanje i aktivnosti u zemlji, regionu i ciljanim inostranim tržištima, odnosi s javnošću (Public Relations – PR), odnosi s medijima, digitalni marketing, outdoor oglašavanje, oglašavanje u štampanim i elektronskim medijima, organizacija studijskih posjeta inostranih novinara i agenata, sajamske aktivnosti i međunarodne prezentacije, dodatne promotivne aktivnosti na inostranim tržištima, produkcija i digitalizacija propagandnog

materijala, izrada suvenira i promo materijala, video i audio materijala, podrška lokalnim institucijama kulture – dizajn i štampa,

- Saradnja sa institucijama iz oblasti turizma, turističkom privredom, drugim LTO, NTO i Ministarstvom nadležnim za poslove turizma,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Adaptacija i sanacija oštećenja na austrougarskom putu
- Saniranje izvora i drugih objekata od kulturnog značaja na trasama planinarsko-pješačkih staza
- Adaptacija odmorišta u Poborima
- Sanacija francuskog mosta u Gornjim Poborima
- Interaktivni totem
- Valorizacija kulturne baštine
- Revitalizacija kulturnih dobara,
- „Ceremonija otvaranja sezone“,
- „Budvanske večeri“,
- izgradnja novog turističko-informativnog biroa ili kupovina poslovnog prostora,

Djelimično realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Djelovanje DMO Savjeta (Destination Management Organization) - praćenje i koordinacija svih relevantnih dešavanja na destinaciji, targetiranje problema i kreiranje preporuka za njihovo rješavanje
- Adaptacija objekta 1, K.P. 27898 K.O. Budva. Budva će realizacijom ovakvih projekata, nakon visesecenijskih zanemarivanja, u narednih nekoliko godina staviti u funkciju nekoliko zapuštenih i do sada neupotrebljivanih objekata u vlasništvu Opštine, u cilju njihovog korišćenja za pružanje turističkih usluga i poboljšanja njihovoog kapaciteta,
- Održavanje postojećih pješačkih staza i organizovanje promotivnih tura u cilju njihove bolje valorizacije,
- Izrada signalizacije na novim pješačkim stazama,
- Ažuriranje i dopuna GPS aplikacije planinskih staza za mobilne telefone,
- Podsticaj razvoja ruralnog turizma,
- Uređenje urbanih džepova, parkova, parkinga i drugih javnih površina, označavanje turističkih atrakcija i praznično ukrašavanje,

➤ OPŠTINA TIVAT

Realizovane aktivnosti:

- Wind fest,
- Koncert Partibrejkersi,
- Movida triatlon,
- Harmonika fest,
- Gitar fest,
- Međunarodni karneval,
- Koncert Peđe Jovanović,
- Veliki šušur,
- Žućenica fest,
- Dani pejzaža,
- Festival Purgatorije,
- Muzički festival Biser Jadrana,

- Game changer Montenegro,
- Ljetnji matine koncerti,
- Tivatska bućarska olimpijada,
- Fešta od ribe i vina Krašići,
- Fešta od ribe i vina Lepetane,
- Lastovska fešta,
- Međunarodni dječiji festival folklor *Kolo bez granica*,
- VII smotra dječijih folklornih ansambala Tivat,
- Koncert regionalne muzičke zvijezde,

Izazovi sa kojima su se suočavali: gužve na jadranskoj magistrali, česti kvarovi na mreži koji rezultiraju učestallim problemima u napajanju opštine el.energijom, zastarjela aerodromska infrastruktura i loša aviopovezanost sa emitivnim tržištima, nedovoljna kontrola plovnih objekata i privežišta u tivatskom pomorskom akvatoriju, nedostatak uređenog obalnog područja sa isključivom namjenom javnog kupalista.

➤ **OPŠTINA KOTOR**

Realizovane aktivnosti:

- Promocija putem digitalnih kanala,
- Sajamske aktivnosti WTM London, ITB Berlin, ITF Beograd, New York travel show u New Yorku,
- B2B radionice i sastanci,
- Organizovanje manifestacija,
- Realizacija digitalne kampanje Petit Fute na tržištu Francuske,
- Organizovanje studijskih boravaka za predstavnike medija I turopatora sa brojnih emitivnih tržišta (Turska, Izrael, poljska, Njemačka, V.Britanija, SAD,Francuska, Kina).
- Odrađen milionski tiraž mape Starog grada na 26 jezika, kulturna mapa Boke kotorske, mapa CG kao i tri nove publikacije koje se odnose na “Nasleđe ukusa”, a to su “Kotorska pasta”, “Dobrotska torta” i “Risanski makaruli”,

Nerealizovane aktivnosti:

- Promotivna kampanja sa agencijom Inspire My Holiday,
- Opremanje nove stanice za bicikla. Napomena: na planiranom prostoru instaliran je novi info punkt TO Kotor,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Izdavaštvo i produkcija promotivnog materijala

➤ **HERCEG NOVI**

Realizovane aktivnosti/manifestacije

- Učešće u Kordinacionom tijelu Opštine HN za pripremu ljetnje turističke sezone za 2024.g.,
- Ostvarena saradnja sa zainteresovanim subjektima u vezi inicijativa za ljetnju turističku sezonu 2024.g.,
- Realizacija promotivnih aktivnosti za ljetnju turističku sezonu za 2024.g., sa JUK Herceg Fest i TO Herceg Novi,
- Održavanje sastanaka sa Komunalnom policijom na sedmičnom nivou kako bi što bolje koordinisali između organa radi bolje organizacije za ljetnju turističku sezonu za 2024.g.,
- Mjesečno održavanje sastanaka sa JP Morsko dobro, vezanih za plaže i ugostiteljske objekte u zoni Morskog dobra

Aktivnosti - Sekretarijat za komunalne djelatnosti

- Uređenje urbanih javnih površina,
- Uređenje javnih kupališta,
- Obnavljanje saobraćajne signalizacije,
- Osvjetljavanje puta ka graničnom prelazu Kobila,
- Rekonstrukcija šetališta,
- Aktivnosti – Turistička organizacija Herceg Novi**
- Promocija ponude na sajmovima u regionu i inostranstvu,
- Promocija u regionu kroz “road show” kampanju,
- Organizacija studijskih posjeta iz Zapadne Evrope i Skandinavije,
- Sprovođenje digitalnih marketinških kampanja u saradnji sa globalnim platformama u cilju promocije na Zapadnim tržištima,
- Sprovođenje digitalnih marketinških kampanja putem sopstvenih kanala u cilju afirmacije na regionalnim tržištima,
- Adaptacija i uređenje info biroa koji će biti aktivni tokom sezone,
- Promocija destinacije na Generalnoj skupštini Via Habsburg. Zemlje učesnice su: Švajcarska, Francuska, Austrija, Njemačka, Mađarska, Češka i Crna Gora,
- Priprema promo kataloga “Herceg Novi Wedding Destination”,
- Pripremne aktivnosti za organizaciju ljetnjih manifestacija i festivala,

4.2. CENTRALNI REGION

➤ **GLAVNI GRAD PODGORICA**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Cvijeće cvijeću,
- Podgorički prolječni Pazar,
- Festival folklor,
- Slikamo Podgoricu,
- Joga u prirodi,
- Put rijeka,
- Svjetski dan turizma,
- Dani porodice - Dječja fešta,
- Organizovanje manifestacija u saradnji sa turističkom privredom
- Podgorički salon vina,
- Festival zanatskog piva,
- Rockstrikcija,
- City Groove Festival,
- Veče tradicionalnog folklor i etno pjesama,
- Sajamski nastupi:**
- FITUR Madrid, IFT Beograd, ITB Berlin, Regionalna Road show kampanja,
- Redizajn sajta TO Podgorice,
- Izrada nove foto arhive i promotivnih spotova,
- Sprovođenje kampanje za registraciju privatnog smještaja,
- Besplatna aplikacija RB90 za prijavu gostiju za registrovane izdavaoce privatnog smještaja,
- Postavljanje signalizacije stajališta za turističke autobuse u gradu,
- Održavanje i markiranje gradskih i prigradskih pješačko-rekreativnih staza,
- Organizovanje promotivnih izleta za domaće i inostrane goste,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Tradicija ukusa,

- Dani izvorne i etno muzike,
- Dan otvorenog podruma,
- Edukativna radionica o turističkim znamenitostima i sadržajima u gradu za predstavnike turističke privrede,
- Organizovanje izleta na Malo brdo - Mini zoo vrt Vranići - Velje brdo - Tvrđava Crvena stijena,

Pored dostavljenih statusa aktivnosti, TO Podgorice je dostavila izazove sa kojima se suočava:

- Nedostatak shuttle bus-a (Aerodrom – Centar grada) – Sekretarijat za saobraćaj;
- Nedovoljno istaknuta turistička signalizacija i nedostatak informacija o lokalitetima na licu mjesta – predlaže se izrada sveobuhvatnog projekta, u cilju postavljanja unificirane turističke signalizacije po standardima – službe Glavnog grada;
- Nedovoljno obilježene ulice (nazivi ulica na zgradama na uglu) – Sekretarijat za saobraćaj;
- Nedostatak parking prostora u gradu, nemogućnost strancima da parking plate SMS porukom, nedostatak dvojezočnih informacija na info tablama parkinga i nepostojanje višednevnog najma parkinga u centru grada, te nepostojanje stajališta za turističke autobuse u centru grada – Parking servis.
- Neadekvatno odlaganje otpada, nedovoljno kanti za otpatke u blizini turističkih atrakcija - Čistoća;
- Loš internet u zgradi Aerodroma;
- Nedostatak prostorija za odlaganje i čuvanje prtljaga u centru grada i na Aerodromu (Luggage storage), kao i nedostatak mjenjačnica,
- Pored navedenog, najveći izazov i dalje predstavlja nelegalno izdavanje smještaja, s kojim se suočava ne samo TO Podgorice, već i sve opštine u Crnoj Gori. U cilju rješavanja ovog problema neophodno je uključivanje svih nadležnih subjekata i institucija, kako na opštinskom, tako i na državnom nivou.

➤ **OPŠTINA ZETA**

Realizovane aktivnosti:

- “Dan krapa” ,
- “Zetske sportske igre” .

➤ **PRIJESTONICA CETINJE**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Proljećni bazar u Prijestonici,
- Obilježavanje Dana nezavisnosti,
- Biciklijada – obilježavanje Svjetskog dana bicikla,
- Filmski festival,
- Obilježavanje Svjetskog dana zaštite životne sredine,
- Realizacija Programa “Ljeto u Prijestonici” ,
- Miris lipa i meda,
- Obilježavanje Dana državnosti I Svjetskog dana turizma,
- Sajem suvenira i rukotvorina,
- “Montenegro Beer fest - Cetinje 2024,,
- Međunarodni festival folklore,
- Riječka noć,
- Ljetnji kamp kamerne muzike – završni concert,
- Njeguško kulturno ljeto,
- Koncert 8 čelista,

- Koncerti Nede Ukraden, Jelene Rozge i Amire Medunjanin,
- II susret horova Crne Gore,
- Posjedak u kosijere,
- Njeguška trpeza,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Dani sporta u Prijestonici,
- Obilježavanje Svjetskog dana muzike,

Realizovani projekti:

- Upravljanje kvalitetom destinacije,
- Osposobljavanje 2 električna vozila-vozića za panoramsku rutu,
- Otvaranje Info punkta na Njegušima,
- Info digitalni totem,

Nerealizovani projekti:

- Uređenje pješačke staze Ekološko-rekreativna staza Obod II faza,
- Postavljanje info table sa QR kodom,
- Snimanje promotivnog turističkog spota "Cetinje all season",
- Integralni hotel Cetinje,
- Smart city card,

Djelimično realizovani projekti:

- Uređenje 3 pješačke staze na teritoriji nacionalnog parka Lovćen,
- Dopuna turističke signalizacije,
- Dizajn novog promotivnog materijala TOPC,
- Izrada novih profesionalnih fotografija za turističke poslenike,
- Dizajn kancelarijskog i drugog promotivnog materijala,
- Kreiranje paket aranžmana 3-5-7 dana

➤ **OPŠTINA DANILOVGRAD**

Realizovane aktivnosti:

- "Vinom obojen Danilovgrad",
- "Katunske sportske igre",
- "Bjelopavličke sportske igre",
- "Rijekom Zetom",
- "Spuško ljeto",

Nerealizovane aktivnosti:

- Memorijalni turnir u fudbalu "Željko Jovanović",

➤ **OPŠTINA NIKŠIĆ**

Realizovane aktivnosti:

- Izgradnja i rekonstrukcija gradskih saobraćajnica (ulice: 13.jul, Školska, Voja Deretića). Napomena: Izgradnja i rekonstrukcije Ulice 13.jul se privodi kraju,
- Sanacija oštećenih trotoara na gradskom području,
- Modernizacija lokalnih puteva na teritoriji opštine Nikšić,
- Postavljanje zaštitne ograde u srednjoj razdjelnoj traci Ulice Vuka Mićunovića (između pješačkih prelaza),

- Redovno održavanje opštinskih puteva i javnih parkirališta (sanacija oštećenja na asfaltnom i makadamskom zastoru),
- Postavljanje nove, obnavljanje i čišćenje postojeće saobraćajne signalizacije,
- Postavljanje prinudnih usporivača brzine - „ležećih policajaca“,
- Adaptacija i modernizacija semafora,
- Sanacija deponije „Mislov do“ (gašenje površinskih i podzemnih požara na deponiji),
- Nabavka i ugradnja polupodzemnih kontejnera,
- Učešće na sajmovima u Ljubljani, Beogradu, Banja Luci, Kragujevcu,
- Organizacija manifestacija (LTO) Prvomajski uranak na Vojnik, Dani Sv Vasilija Ostroškog,

Djelimicno realizovane aktivnosti:

- Uklanjanje komunalnog otpada sa javnih površina duž magistralnih i lokalnih puteva,
- Izgradnja karantinskog prostora za slobodno kretanje i boravak napuštenih i izgubljenih životinja,
- Uređenje i održavanje javnih zelenih površina,

Napomena: Izazovi sa kojima se suočavala Opština Nikšić tokom ljetnje turističke sezone 2024. godine jesu problem nelegalnog odlaganja smeća i problem napuštenih životinja na ulicama. Kao što se vidi iz navedenog, preduzete su aktivnosti na rješavanju istih.

Osim navedenih aktivnosti bitno je istaći, kad je u pitanju odlaganje smeća, da je Skupština opštine Nikšić donijela Odluku o određivanju lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada i Odluku o načinu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada i uslovima zaštite životne sredine.

U toku je izrada Studija za Izgradnju Centra za upravljanje otpadom, na teritoriji opštine Nikšić, finansiranih od strane Svjetske banke. Privodi se kraju Izrada tehničke dokumentacije za privremeno skladištenje građevinskog otpada. Urađena je i revidovan Glavni projekat izgradnje reciklažnog dvorišta na lokaciji koja je devastirana neadekvatnim odlaganjem otpada (u blizini korita rijeke) Gračanice i u toku je pribavljanje odobrenja za građenje.

Kad je u pitanju Problem napuštenih životinja na ulicama, pored redovnih aktivnosti na sakupljanju i zbrinjavanju napuštenih životinja, koje sprovodi DOO "Komunalno" Nikšić, privode se kraju aktivnosti na izgradnji i stavljanju u funkciju karantinskog prostora za slobodno kretanje i boravak napuštenih i izgubljenih životinja, a Skupština opštine Nikšić je donijela i Lokalni plan za kontrolu populacije pasa na teritoriji opštine Nikšić za period od 2024 - 2029. godine.

4.3. SJEVERNI REGION

➤ **OPŠTINA ŽABLJAK**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Otvaranje ljetnje turističke sezone,
- Koncert u Sportskom centru,
- Obilježavanje Dana Evrope,
- Durrador,
- Polumaraton Crno jezero Savin kuk,
- Otvaranje Eko smart parka,
- Biciklistička trka oko Durmitora,

- Dani planinskog cvijeća,
- Teqball turnir,
- Ljetnji bazar,
- Durmitor SkyRace,
- Dani durmitorske hrane,
- Xtreme Triathlon,
- Obilježavanja Dana opštine,
- Likovna kolonija ,
- Festival uličnih muzičkih umjetnika,
- Ethno flovors,
- Dječiji eksperimenti,
- Dječija žurka,
- Gudački trio concert na otvorenom,
- Koncert etno muzike Tatjana Šefer,
- Međunarodno takmičenje Crvenog krsta ,
- Wild beauty Art festival,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Festival crnogorskih vina,
- “Branje pečuraka” uz pripremu i degustaciju,
- Festival durmitorskih čajeva i meda,
- Sajam zdravlja,
- Izložba pasa,

➤ **OPŠTINA KOLAŠIN**

Realizovane aktivnosti i manifestacije:

- Turnir u malom fudbalu „Kolašin 2024,
- Košarkaški kamp,
- Korifej-festival alternativnog teatra,
- Manifestacija „Pazarni dan“,
- Kolašinsko ljeto-kulturno muzička manifestacija,
- Bjelasica trail,
- Sinjajevinski biciklistički maraton,
- Karate turnir „Kolašinski pobjednik 2024,
- Muzički program u centru grada,
- Izrada novog promotivnog materijala,
- Markacije biciklističkih i pješačkih staza. Napomena: realizacija u toku.
- Organizovan prevoz do Biogradskog jezera, kako bi se turistima olakšao pristup nacionalnom parku, što je generisalo značajno veći broj posjetilaca tokom mjeseci jula i avgusta.

Skijališta Crne Gore su tokom ljetnje sezone organizovala besplatan prevoz do skijališta Kolašin 1600, što je u značajnoj mjeri poboljšalo posjećenost ski centru. Iako je prevoz bio olakšan, problem je bio u povećanoj saobraćajnoj gužvi na putu ka ski centru zbog otvaranja tunela Klisura, koja je često usporavala saobraćaj. Takođe, problem je bio nedostatak parking mjesta u gradu za turiste koji dolaze sopstvenim prevozom.

➤ **OPŠTINA MOJKOVAC**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Prvomajski uranak sa velikim rafting-kajak spustom "Mojkovac 2024",
- Mojkovački otkos 2024.g.,
- Dani Nemanjića,
- Mojkovac fest 2024.g.,
- Dani meda i zdrave hrane,
- Biciklijada, Maskenbal, Mala matura itd.,
- Međunarodni festival folklor "Zlatni ćemer",
- Mojkovačka filmska jesen, pozorišne predstave, likovne kolonije i izložbe itd,
- Fly fishing takmičenje,
- Tradicionalni planinarski pohod Prošćenskim planinama,
- Memorijalni planinarski pohod "Dušan Bulatović Džambas",
- Memorijalni turnir u basketu "Slaviša Šljako Bajčeta",
- Međunarodni festival poezije "Slova Slovenska",
- Unapređenje rada Info centra i suvenirnice,
- Afirmacija lokaliteta "Srednjevekovno Brskovo" i promocija 3D makete,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije

- Čorbijada 2024.g.,
- Edukativni kamp o Skyrunningu,
- Paragliding show Mojkovac,
- Memorijalni turnir u fudbalu "Dragan Savić",
- Unapređenje turističke signalizacije i izrada Registra lokalnih planinarskih staza,

Djelimicno realizovane aktivnosti:

- Uređenje vidikovaca na atraktivnim lokacijama,

➤ **OPŠTINA BIJELO POLJE**

Služba zaštite i spašavanja-Bijelo Polje

Realizovane aktivnosti

- Podizanje operativne spremnosti Službe na najveći stepen u cilju što boljeg pružanja pomoći turistima koji su u tranzitu kao i onima koji turistički borave u našem gradu,
- Davanje doprinosa od strane Službe seoskom turizmu u dijelu poslova koji se odnose na dopremanje pitke vode u slučaju potrebe, kao i za slučaj potrebe pružanja pomoći turistima po pitanju različitih vrsta intervencija iz nadležnosti Službe,
- Gašenje šumskih požara u ruralnim područjima, čime se doprinosi nesmetanom odvijanju seoskog turizma,
- Pripremanje i provjera kompletne opreme koja može služiti tokom svih intervencija u periodu trajanja ljetnje turističke sezone,
- Pregled opreme i održavanje vježbi od strane pripadnika Službe po pitanju intervencija na vodi u slučaju slijetanja vozila koja su u tranzitu u rijeku Lim, radi pretrage i spašavanja lica,
- Održavanje vježbi od strane pripadnika Službe po pitanju intervencija u kanjonima i planinama (uz korištenje alpinističke opreme) za slučaj pružanja pomoći turistima,
- Održavanje vježbi koje se odnose na izvlačenje i spašavanje lica usled saobraćajnih nezgoda na magistralnom putu kao i dijelu željezničke pruge a koji prolaze kroz Opštinu.

Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj - Bijelo Polje

Realizovane aktivnosti:

- Adaptacija horizontalne signalizacije,
- Adaptacija pješačkih staza,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Uređenje gradskih plaža,
- Čišćenje korita rijeke Lješnice, Lipnice i Bistrice,

Doo "Komunalno" – Lim

Realizovane aktivnosti:

- Uklanjanje komunalnog i drugog otpada sa javnih površina duž magistralnog puta, lokalnih puteva i ulica u skladu sa realizacijom programa javnih radova za 2024. godinu,
- Održavanje putnih pravaca čistim (putni pojas duž magistrale i lokalnih puteva),
- Uređenje javnih površina (sadnja sezonskog i višegodišnjeg sadnog materijala, uređenje parkova, uređenje zelenih javnih površina, orezivanje stabala na javnim površinama, uređenja parkova sa parkovskim mobilijarom,
- Uklanjanje divljih deponija i sanacija istih,
- Uređenje obala rijeka, krpljenje udarnih rupa, pranje i polivanje ulica, saobraćajnica i trotoara gdje će rad biti angažovan u dvije smjene i za dane vikenda,

Turistička organizacija Bijelo Polje

Realizovane aktivnosti i manifestacije:

- Pružanje svih relevantnih informacija o turističkoj ponudi grada i dijeljenje promotivnog materijala svim zainteresovanim subjektima i turistima koji borave u opštini Bijelo Polje,
- promocije na sajmovima turizma Beograd i Sarajevo,
- promocija pješačkih staza kroz Đalovića klisuru, Bjelasicu i Vranešku dolinu,
- organizovanje ljetnjeg bjeloboljskog bazara,
- organizovanje muzičkog koncerta,
- organizovanje festivala elektronske muzike,
- organizovanje novogodišnjeg bazara,
- online promocija turističke ponude,
- praćenje turističkog prometa,
- prijava boravka stranca,
- izrada promotivnog materijala,
- održavanje press konferencija i saopštenja o aktuelnoj turističkoj ponudi i manifestacijama koje promovišu turizam u Opštini tokom ljetnje turističke sezone,
- organizovanje 53. Festivala dramskih amatera Crne Gore,
- organizovanje 53. Međunarodnog festivala tamburaških orkestara,
- organizovanje pozorišnih predstava, koncerata ozbiljne muzike, izložbe slika, promocije knjiga, koncerti KUD-a,
- ulična trka "Istrči i pokreni se",
- škola kajaka na Limu,
- Džez festival,
- Književni susreti Ratkovićeve večeri poezije,
- održavanje književnih skupova , promocija knjiga,
- likovni susreti "Lazovići"(slikarska kolonija),
- manifestacija "Dan i noć muzeja",

Djelimično realizovane aktivnosti

- organizovanje posjete grupe novinara i blogera iz inostranstva,
- Manifestacija "Bjelasica za sve",
- sastanak sa turističkom privredom i lokalnim turističkim inspektorima u cilju rješavanja problema,

➤ **OPŠTINA PLJEVLJA**

Realizovane aktivnosti:

- Biciklijada „Pljevlja 2024“,
- Dani humora i satire „Vuko Bezarević“,
- Sedmi old tajmer skup,
- Brdska auto trka ljetnja Dajevića han-Rudnica,
- Pljevlja shopping day & night,
- Regionalna izložba meda, pčelinjih proizvoda i pčelarske opreme,
- Planinarski pohod „Uspon na Ljubišnju“,
- Festival tamburaške muzike,
- Planinarski pohod „Uspon na Ljubišnju“,

➤ **OPŠTINA BERANE**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Limska regata,
- Otvoreno prvenstvo u paraglajdingu,
- Izložba „Oldtajmera“,
- Šlaufijada,
- Internacionalna hidroavionska regata MonteAdria 2024,
- Aeromiting,
- Beransko kulturno ljeto,

➤ **OPŠTINA PLUŽINE**

Realizovane aktivnosti:

- Memorijalni turnir u futsalu – „Branko Bane Blagojević“,
- Vaskršnji bazar,
- Sabor izvornog pjevanja,
- Piva Dance Camp,
- Koncert KUD-a „Piva“ povodom 30. godina osnivanja društva,
- Dani Pivskog jezera,
- Koncert u sklopu muzičkog događaja „Pivska priča 2024“, nastup Đzenana Lončarevića,
- Pjesnička riječ na izvoru Pive,
- Kajakaška regata na Pivskom jezeru,
- Turnir u basketu 3*3,
- Ilindanski narodni sabor na Trsi,
- Planinarski uspon na Prutaš,
- Koncert povodom 4. avgusta – Dana opštine Plužine
- Koncerti u sklopu muzičkog događaja „Pivska priča 2024“, nastup grupe Legende i YU grupa, Bajage i instruktora, Ane Bekute sa bendom,
- Pjesnički susreti „Tara bez granica“,
- Festival folklor „Slađan Slađo Tijanić“,

Nerealizovane aktivnosti

- Planinarski uspon na Maglič i Suvor,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- 55. Tradicionalni turnir u futsalu povodom Dana opštine Plužine. Napomena: turnir u malom fudbalu, koji se tradicionalno održava u Plužinama, prekinut je zbog smrti dvojice fudbalera koji su inače nastupali na ovogodišnjem turniru. Kako bi ispoštovali 55 godina dugu tradiciju turnira, 4. avgusta organizovana je utakmica mamorijalnog karaktera i tako je zatvoren ovogodišnji turnir,

➤ **OPŠTINA ROŽAJE**

Realizovane aktivnosti:

- Sanacija i popravka putne infrastrukture prema svim turističkim mjestima i lokalitetima,
- Okrugli sto na temu na priprema i unapređenje ljetnje turističke sezone u opštini Rožaje. Učesnici su bili Turistička privreda, hotelijeri, izdavaoci privatnog smještaja, NVO sektor, turističke agencije i zainteresovani građani,
- Izrada reklamnog materijala za ljetnju turističku sezonu kao što su brošure za aktivni odmor i slično,
- Čišćenje i uređenje izletničkih mjesta na teritoriji Opštine,
- Manifestacije i događaji koji će obogatiti ljetnju turističku ponudu: Dani dijaspore, Tabor planinara na Štedimu, ATV susreti, Bajramski bazar, Rožajska sofa, Medinjska tura doživi Rožaje, Ljetnji pohod na Hajlu, Ljetnja džipijada,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Markiranje novih i obnova markacije na predstojećim stazama za planinarenje, biciklizam i pješaćenje.

➤ **OPŠTINA GUSINJE**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Skyrunning Prokletije,
- Prokletije triatlon,
- Biciklistička trka „osmica“,
- MTB biciklistička trka,
- Atletska rekreativna trka „Plav-Gusinje“,
- Gusinje polumaraton,
- The last one standing,
- Climbing festival,
- Gusinje film festival,
- Trka konja,
- Foto/livona kolonija,
- Sajam domaćih proizvoda i tradicionalne hrane „dobro, bolje, domaće“.

➤ **OPŠTINA PETNJICA**

Realizovane aktivnosti:

- Uređenje izletišta
- Markacija i uređenje pješćakih staza
- Bihorsko kulturno ljeto
- Džipijada „Beauty of Bihor“
- Festival izvornog stvaralaštva
- Sajam poljoprivrednih proizvoda i domaće radinosti

Nerealizovane aktivnosti:

- Izrada i postavljanje bilborda sa motivima kraja

➤ **OPŠTINA ANDRIJEVICA**

Realizovane aktivnosti:

- Tradicionalni narodni sabor na Knježevcu,
- Dan pčelara opštine Andrijevica,
- Dani srijemuša,
- Limska regata,
- Spasovdanski sabor, selo Kralje,
- Vidovdanski noćni turnir u malom fudbalu – Kralje,
- Memorijalni turnir u mušičarenju „Milan Mile Radoičić“,
- Trinaestojulski sabor na Knjaževcu, dan državnosti Crne Gore,
- Dan opštine Andrijevica, kulturno umjetnički i zabavni program,
- „Komovi XC“takmičenje u cross country letjenju paraglajderom,
- Dani meda i rakije,
- Memorijalni uspon na Vasojevički kom,
- Uspon na Mojanske planine,
- Kružna tura oko Komova,

➤ **OPŠTINA ŠAVNIK**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Organizacija brdskih auto-trka,
- Učešće na sajmovima,
- Otvaranje info punkta,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- Razvoj seoskog turizma,

Nerealizovane aktivnosti/manifestacije:

- Obilježavanje Svjetskog dana turizma,
- Obilježavanje Dana planete Zemlje. Napomena: Nije realizovano zbog loših vremenskih uslova, pa je obilježen Svjetski dan zaštite životne sredine,

➤ **OPŠTINA PLAV**

Realizovane aktivnosti/manifestacije:

- Ljetnje Sportske manifestacije,
- Planinarski pohodi ,
- Kulturni turizam (organizovanje promo ture),
- Učešće na sajmovima,
- Izrada promo materijala,
- Ekološke akcije i akcije čišćenja,

5. ZAKLJUČNE NAPOMENE

Prema podacima Uprave za statistiku – MONSTAT u svim vidovima smještaja tokom prvih devet mjeseci 2024. godine registrovano je **2.297.279** turista (**1,06%** manje u odnosu na isti period prošle godine) koji su ostvarili **13.583.992** noćenja (**5,28%** manje u odnosu na isti period prošle godine). Upoređujući sa istim periodom 2019. godine, bilježi se smanjenje od **2,97%**, kada su u pitanju dolasci turista, kao i povećanje od **3,89%**, kada je riječ

o realizovanim noćenjima Shodno objavljenim podacima CBCG tokom III kvartala 2024. godine od sektora putovanja/turizma od inostranih turista prihodovano je **1,3** mlrd € (**1.311.669.000€**), što predstavlja ostvarenje od **96,36%** u odnosu na prva tri kvartala 2023. godine (prihodovano **1.361.192.000€**) i rast od **29,04%** u odnosu na devet mjeseci 2019. godine (prihodovano **1.016.472.000€**). Prihodi od turizma u Crnoj Gori u prva tri kvartala 2024. smanjeni su za skoro 50 miliona eura (oko 4%) u odnosu na isti period prethodne godine.

I pored činjenice da su prvi turisti počeli da dolaze već početkom aprila, **najveći broj realizovanih noćenja ostvaren je tokom juna, jula i avgusta, i to oko 64,47% noćenja.** Takođe, **broj realizovanih noćenja u šest primorskih opština, predstavlja veliko učešće, od čak oko 89%** u ukupno ostvarenim noćenjima u kolektivnom smještaju u svim opštinama u Crnoj Gori. Navedeno ukazuje na činjenicu da je i dalje visok stepen sezonalnosti u poslovanju turističke privrede, shodno čemu **treba preduzimati intenzivnije radnje i aktivnosti na diverzifikaciji turističkog proizvoda i globalnoj promociji destinacije.**

U pravcu smanjenja sezonalnosti i regionalne neujednačnosti na nivou države, **neophodno je povećanje broja smještajnih kapaciteta visoke kategorije, posebno u sjevernom dijelu, kroz izgradnju novih objekata ili rekonstrukciju postojećih.** Takođe, **potrebno je osmišljavanje i stvaranje novih sadržaja, odnosno proizvoda,** čime bi se postojeća turistička ponuda dodatno obogatila i bila privlačna širokoj lepezi turističkih ciljnih grupa. Unapređenjem kvaliteta ponude hotelijera i ostalih pružaoca turističkih usluga, **osmišljavanje novih manifestacija i sadržaja u pravcu privlačenja turista u pred i post sezoni, stvaraju se uslovi za duži boravak turista i povećanje njihove potrošnje,** što donosi brojne benefite državi koji se ogledaju kroz veću zaposlenost, smanjenje sezonalnosti, diverzifikaciju ponude, veće ukupne prihode, a posljedično tome i bolji standard stanovništva i veće satisfakcije turista.

ZAKLJUČCI:

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj _____ 2024. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o realizaciji Plana pripreme ljetnje turističke sezone 2024. godine, koju je pripremila Ministarstvo turizma.